

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervének készítéséhez

Településfejlesztési
konceptió

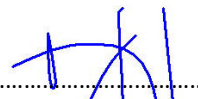
Tervező:

Art Vital Tervező, Építő és
Kereskedelmi Kft.
(C-15-1062)

2019.

Külzetlap

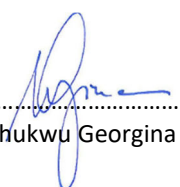
Település tervező/ Építész vezető tervező

.....
Végh József
TT-15-0023
É/1-15-0124

Település tervező / projektvezető:

.....
Labbancz András
TT-15-0378

Tervező munkatárs:

.....
Ugochukwu Georgina

Szerkesztő:

.....
Barkaszi Richard

Társadalompolitikai szakértő:

.....
Papp György
társadalompolitikai szakértő

Tartalomjegyzék

Külzetlap
Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	4
Jogsabályi háttér	7
A 2014-2020-as Európai Unió programozási ciklus	7
A 2021-2027-es Európai Unió programozási ciklus	8
A 2021-2027 közötti Európai Unió programozási időszak szakpolitikai célkitűzései	8
A 2021-2027 közötti Európai Unió programozási időszak területi hangsúlyai	9
A hazai célkitűzések a 2021-2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós forrásokkal kapcsolatban	10
A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv módosítása 2020	10
Tervi háttér	11
1. JÖVŐKÉP	12
1.1. Nyírmeggyes Község jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan	13
1.2. Nyírmeggyes Község jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan	15
1.3. A településfejlesztési elvek	16
2. CÉLOK	18
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok	19
2.2. Részcélok és beavatkozások területei egységének meghatározása	21
2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	27
2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	30
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	31
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	32
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javasolt a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjének és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változásokra	34
3.3. Az örökségi értékek és védettség bemutatás, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésre	36
4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMOHN KÖVETÉSE	42
4.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek	43
4.2. A koncepció megvalósításának szervezeti keretei	43
4.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	44
4.4. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	45

NYÍRMEGGYES KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

HATÁSKÖRÉBEN ELJÁRÓ POLGÁRMESTERE

16/2021. (III. 30.)

önkormányzati határozata

a településfejlesztési koncepció készítésével összefüggő partnerségi egyeztetési eljárás lezárásáról, a véleményezési szakaszának elfogadásáról és lezárásáról, településfejlesztési koncepció jóváhagyásáról.

Magyarország Kormánya által a 27/2021. (I. 29.) számú Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésére tekintettel Nyírmeggyes Község Önkormányzatának Képviselő-testülete feladat- és hatáskörében eljárva

1) megállapította, hogy

- a) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben, valamint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben (továbbiakban: **Rendelet**), valamint a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép-érvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól szóló 6/2017. (V. 31.) önkormányzati rendeletben foglaltak szerinti partnerségi véleményezést lefolytatta;
- b) a társadalmasítás során – az önkormányzati határozatban támogatott új településfejlesztési koncepció dokumentációjával kapcsolatban a Rendelet szerinti véleményezési szakasz során **partnerségi vélemény, észrevétel nem érkezett be;**
- c) a partnerségi egyeztetési eljárást **lezárta.**

2) a Rendelet alapján lefolytatott véleményezési szakaszra vonatkozóan döntött arról, hogy

- a) a településfejlesztési koncepció – Rendelet szerinti 30. § (7) bekezdése szerinti – dokumentációját, valamint a véleményeztetés során beérkezett véleményeket **elfogadja;**
- b) a Rendelet 30. § (7) bekezdése szerinti véleményezési szakaszt **lezártnak tekinti.**

3) a településfejlesztési koncepciót a melléklet szerinti tartalommal elfogadja, és a településrendezési tervre vonatkozó, a Rendelet szerinti teljes eljárásrendet megindítja.

A határozatot kapják:

- 1) Polgármester (helyben)
- 2) Jegyző (helyben)
- 3) Önkormányzat Műszaki Ügyintézője (helyben)
- 4) Kiszelovics Ildikó mb. főépítész (székhelyén)
- 5) ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft. (székhelyén)

Szőkéné Vadon Edit
Szőkéné Vadon Edit
polgármester

Jelen dokumentum **Nyírmeggyes Község Településfejlesztési koncepciója**, amely „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló **314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet** alapján készült. A falu településfejlesztési koncepciója egy hosszú távra szóló dokumentum, amely kijelöli a község elérendő jövőképét a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan.

A Településfejlesztési Koncepció Nyírmeggyes Község teljes közigazgatási területére vonatkozó **új, digitális településrendezési terv**ének elkészítéséhez készül.

A településrendezési terv elkészítése során az alábbi tervezési feladatok valósulnak meg, a településrendezési tervdokumentáció tartalma az alábbi:

- **Megalapozó vizsgálat**, mely a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet melléklete szerinti tartalommal készül. A Megalapozó vizsgálat minden fejezete teljes körűen és szakági tervezők bevonásával készül el.
- **Településfejlesztési koncepció**, mely tartalmazza Nyírmeggyes Község Képviselő-testületének, a község lakosságának, a fejlesztésben érdekelt gazdasági társaságoknak, civil- és egyéb társadalmi szervezeteknek településfejlesztési elképzeléseinek kidolgozását.
- **Településszerkezeti terv** készítés célja a jóváhagyásra kerülő településfejlesztési koncepcióval összhangban a település fejlesztési irányainak meghatározása; a magasabb szintű rendezési tervekkel való összhang, egyezőség biztosításával, az egyes területek felhasználási módjának optimális meghatározása; továbbá a területfelhasználási változással érintett területek lehatárolása a változó területfelhasználások számszaki kimutatása.
- **Helyi építési szabályzat és szabályozási terv készítése**, az egyes építési övezetekben az építés helyi rendjének, feltételének meghatározása, összhangban a már jóváhagyott (vagy időközben jóváhagyásra kerülő) önkormányzati szabályozásokkal (pl. helyi értékvédelem; környezetvédelmi- vagy a településképi rendelet stb.)

Nyírmeggyes Község településfejlesztési koncepciója a vonatkozó előírásoknak megfelelően három fő fejezetre tagolódik:

- meghatározza a község gazdasági, társadalmi, táji, természeti, épített környezetére, térségi szerepére vonatkozó jövőképet;
- megfogalmazza a jövőkép eléréséhez szükséges átfogó és részcélokat;
- összefoglalja a további tervezési feladatok kiinduló adatait.

A jogszabályi beágyazottság alapján a Településfejlesztési koncepció „az épített környezet alakításáról és védelméről” szóló **1997. évi LXXVIII. törvény** rendelkezései alapján az alábbi:

„2. § 27. pont: Településfejlesztési koncepció: a település környezeti, társadalmi, gazdasági adottságaira alapozó, a település egészére készített, a változások irányait és a fejlesztési célokat hosszú távra meghatározó dokumentum. [...]

9/A. § (1) A településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji,

természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

(2) Az integrált településfejlesztési stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését.

(3) A településfejlesztési koncepciót és az integrált településfejlesztési stratégiát a települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg”

A településvezetés a koncepcionális és stratégiai munka módszerének meghatározásakor **partnerségi tervet** fogadott el, mely mentén került sor a fejlesztésben érdekelt szereplők tervezési folyamatban történő részvételére, bevonására, illetve a szakmai munka és döntéshozatal hivatalon belüli koordinációjának megvalósítására. Mindezt a Nyírmeggyes Község Képviselő - testületének „a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településképvérvényesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól szóló 6/2017. (V. 31.) önkormányzati rendelet módosításáról” szóló 7/2018. (III.28.) rendelete tartalmazza.

Nyírmeggyes Község településfejlesztési koncepciójának összeállítását helyzetfeltáró, elemző és értékelő munkafázisok alapozták meg, vagyis a településrendezési terv alátámasztásaként elkészült Nyírmeggyes Község **Megalapozó Vizsgálata**. E fejlesztési dokumentumok elkészítésének alapja a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet illetve a Belügyminisztérium által kiadott „Útmutató a kis- és középvárosok számára az integrált településfejlesztési stratégia 2014 – 2020 elkészítéséhez” című segédlet.

Önkormányzata az elkészült és jóváhagyott Településképi Arculati Kézikönyvével és Településképi Rendeletével (Nyírmeggyes Község Képviselő - testületének „a településképvédelméről” szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelete) elkötelezte magát a község értékes arculati elemeinek védelmére. Kijelölte Nyírmeggyesen belül a településképi értelemben meghatározó elemeket, valamint a helyi értékvédelem területi és egyedi elemeit is, melyek védelme érdekében árnyalt szabályozást dolgoztak ki, melyet figyelembe vesz a Településfejlesztési Koncepció is.

Jogsabályi háttér

A 2014-2020-as Európai Unió programozási ciklus

Jelen Településfejlesztési Konceptió kéziratának lezárásakor még a 2021-2027 közötti Európai Unió programozási ciklusának alaprendeletei nem kerültek véglegesítésre, és tagállami operatív programok rendszere sem került véglegesítésre. Továbbá ebből kifolyólag a 2014-2020-as ciklusra vonatkozó, illetve adott esetben attól időben függetlenedő, hosszú távú hazai országos és megyei szintű tervezési és stratégiai dokumentumok is hatályos és figyelembe veendő terv-előzményeként kezelendők.

A koncepció összhangban van az Európa 2020 európai növekedési stratégiával, az Európai Unió 2014 – 2020-ra meghatározott Tematikus célkitűzéseivel, a Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióval, a Magyar Növekedési Tervvel és Hajdú-Bihar Megye Területfejlesztési Konceptiójával.

- **Az EU 2020-as céljai:** energiahatékonyság növelése; megújuló energiaforrások arányának növelése; CO₂-kibocsátás csökkentése; foglalkoztatás növelése; szegénység elleni küzdelem, társadalmi leszakadás megállítása, felzárkózás lehetősége
- **A kohéziós politika 11 tematikus célja:**
 1. Kutatás, technológia-fejlesztés és innováció erősítése
 2. Információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és ezek minőségének fejlesztése
 3. Kis- és közepes vállalkozások, agrárszektor és halászati szektor versenyképességének fejlesztése, vízkultúrák támogatása
 4. Az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás elősegítése minden ágazatban
 5. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése és kockázat-megelőzés és – kezelés
 6. Környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése
 7. A fenntartható közlekedés fejlesztése és a kulcs hálózati infrastruktúrák szűk keresztmetszeteinek feloldása
 8. A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása
 9. A társadalmi befogadás segítése és a szegénység elleni harc
 10. Befektetés az oktatásba, készségekbe és az élethosszig tartó tanulásba
 11. Intézményi kapacitások fejlesztése és hatékony közigazgatás
- **314/2012.(XI.8.) Korm. rendelet**
- **1600/2012.(XII.17) Korm. határozat**
- **az Országos Fejlesztéspolitikai és Területfejlesztési Konceptió célrendszere (OFTK)**
- **a Terület- és településfejlesztési Operatív Program (TOP) célrendszere,**
- **Hajdú-Bihar megye területfejlesztési koncepciója,**
- **Hajdú-Bihar megye területfejlesztési programja.**

A 2021-2027-es Európai Unió programozási ciklus

A 2021-2027-es programozási ciklust megalapozó Európai Unió rendeletei nem kerültek véglegesítésre, a lentiekben összefoglalt információk a hozzáférhető előzetes ajánlások, javaslatok és tervezetek alapján került kidolgozásra.

Az Európai Unió regionális és kohéziós politikája továbbra is célkitűzésként definiálja a tagállamok közötti és a tagállamokon belüli tartós szakadékok áthidalását, a források felhasználása az Unió fejlettebb részeihez való felzárkózást kell, hogy szolgálják. Az új programozási ciklusban 3 régiókatétele szerinti osztályozás várható: (1) kevésbé fejlett, (2) átmeneti és (3) fejlettebb régiók, az osztályozás kidolgozásának alapja továbbra is az egy főre jutó GDP aránya lesz. Határozottabban várható a „helyi vezetés” jellegű megközelítés, vagyis a helyi szinten vezetett fejlesztési stratégiák szerinti forrásbiztosítás.

A 2021-2027 közötti Európai Unió pénzügyi ciklus tervezett pénzügyi keretei – jelen Konceptió kéziratának lezárásának időpontjában – az alábbi internetes felületen érhető el: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/budget-proposals-modern-eu-budget-may2018_hu_0.pdf.

A szakpolitikai célkitűzések prioritási területei a kutatás és az innováció, a fiatalok és a digitális gazdaság területei. Az új hosszú távú uniós költségvetés keretében több, mint másfélszer több forrás áll majd rendelkezésre a kutatás, innovációs és digitális gazdaság területén történő fejlesztésekre, és több, mint kétszeres forrás várható az ifjúsággal kapcsolatos beavatkozások megvalósításához. A migrációval és a határvédelemmel kapcsolatos beruházásokra fordítható keretösszeg is szignifikánsan nő az előző ciklus témakörben elérhető forrásaihoz képest. Több szakpolitikát és programozási alapot is átfogó fejlesztési célkitűzésként átszövő szempontokra, az éghajlati szempontok érvényesítésére több, mint másfélszeres forrás áll majd rendelkezésre.

A legnagyobb allokációval bíró keret továbbra is a „Kohézió és értékek” tématerület rendelkezik, amelynek három kitörési pontjaként

a (1) „Regionális fejlesztés és kohézió”,

a (2) Gazdasági és monetáris unió” és

a (3) „Az emberekbe, a társadalmi kohézióba és az európai értékekbe való befektetés”

szakpolitikai célkitűzések találhatók. A „Kohézió és értékek” tématerület tartalmazza azokat az ERFA típusú beavatkozási lehetőségeket is, amelyek a községek, így Nyírmeggyes Község infrastrukturális fejlesztési igényeit támogathatja majd.

A 2021-2027 közötti Európai Unió programozási időszak szakpolitikai célkitűzései

A 2021-2027. közötti programozási időszakra vonatkozóan az Európai Bizottság hivatalos javaslata¹ 5 szakpolitikai célkitűzést tartalmaz:

1. Szakpolitikai célkitűzés: ***Intelligensebb Európa az innovatív és intelligens gazdasági átalakítás előmozdítása révén***
2. Szakpolitikai célkitűzés: ***Zöldebb, karbonszegény Európa a tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az***

¹ Európai Bizottság javaslata az alábbihoz: AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi és Migrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a Határigazgatási és Vízumszekőre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (Strasbourg, 2018.5.29) https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:26b02a36-6376-11e8-ab9c-01aa75ed71a1.0017.03/DOC_2&format=PDF

éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatmegelőzés és – kezelés előmozdításával

3. Szakpolitikai célkitűzés: ***Jobban összekapcsolt Európa a mobilitás és a regionális IKT-konnektivitás fokozása révén***
4. Szakpolitikai célkitűzés: ***Szociálisabb Európa a szociális jogok európai pillérének végrehajtásával***
5. Szakpolitikai célkitűzés: ***A polgárokhoz közelebb álló Európa a városi, vidéki és part menti térségek fenntartható és integrált fejlesztésének elősegítése és helyi kezdeményezések révén***

A 2021-2027 közötti Európai Unió programozási időszak területi hangsúlyai

Lévén, hogy az uniós szakpolitika régiókban kénytelen gondolkodni, elkerülhetetlen, hogy a fejlesztési források elosztásakor nem kellő súllyal jelenik meg a települési szint, hanem magasabb térszervezeti egységek (például Magyarország esetében a régió, azokon belül megyék, és azokon belül járások) szintjén valósul meg a forráselosztási mechanizmus. A vizsgált bizottsági javaslat is az integrált területfejlesztést preferálja, tervezetten továbbra is az adott tagállam területi és helyi fejlesztési stratégiákon keresztül támogatja majd az Európai Unió az integrált területfejlesztést az alábbi formák bármelyike révén: (a) integrált területi beruházások; (b) közösségvezérelt helyi fejlesztés; (c) egyéb, területi eszközt támogató, a tagállam által az ERFA céljára programozott beruházásokhoz tervezett kezdeményezések formájában. A bizottsági javaslat kísérletet tesz a területi végrehajtási mechanizmusnak és a területi hangsúly dimenzióinak meghatározására, és az alábbi területi szinteket nevesíti:

- Városnegyedek
- Nagy-, kis- és külvárosok
- Városok funkcionális egységei
- Hegyvidéki térségek
- Szigetek és part menti térségek
- Ritkán lakott térségek
- A célzott területek egyéb típusai

A fenti területi dimenziók helyes értelmezése az alábbi: Speciális területekként kerül nevesítésre a „Hegyvidéki térségek”, a „Szigetek és part menti térségek”, a „Ritkán lakott térségek” és „A célzott területek egyéb típusai”. Az Európai Unió területének jelentős része nem érintett ezekkel a speciális területekkel. Általános osztályozásként a meghatározó nagyvárosok (mint egy-egy régió gazdasági, kulturális központjai) és az azok erőterében lévő nagy-, kis- és külvárosok egységét, illetve a várostérségeket tekinti az Európai Unió szakpolitika alap területi egységekként, dimenzióknak.

A kistelepülések, a falvak értelemszerűen egy-egy várostérséghez besorolva juthatnak majd forráshoz, azonban ilyen értelmezési keretben az érdekérvényesítő képességük és ebből kifolyólag abszorpciós képességük sajnálatosan alacsony maradhat. Emiatt szükséges, hogy Nyírmeggyes Község is minél aktívabb (mikro)térségi kapcsolatrendszert építsen ki.

Hazánkban továbbra is komoly akadályokba ütközik az „élhető vidék” víziójának beteljesítése, a rurális térségekből folyamatos az elvándorlás, a falvak többsége tekintetében leírható, hogy megbomlik a demográfiai egyensúly, akadályozott az alapvető szükségletek kielégítése is,

növekszik az elszigeteltség mértéke, és gyenge a falvak, mikrotérségek jövedelemtermelő képessége. Miután egy-egy várostérség centruma, központi városa szignifikánsan birtokolja a térsége gazdasági potenciáljának jelentős részét, tömöríti a térség lakosságát (napról napra nagyobb arányban az urbanizációs folyamatok miatt), nehezen kifogásolható az, hogy a rendelkezésre álló forrásokból kiemelt arányban igényel azok elosztása során.

A hazai célkitűzések a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós forrásokkal kapcsolatban

Az Európai Unió közösségi forrásainak fogadásához fontos a tagállami (hazai) szabályozási rendszer megfelelő kialakítása ahhoz, hogy az adott tagállam a forrásokat koordinálja és a legmegfelelőbb módon tudja szétosztani. Ehhez szükséges az önkormányzatok szervezeti együttműködésének megteremtése illetve az együttműködés hatékonyságának folyamatos javítása. Egyes ágazati feladatok (például árvíz- védelmi fejlesztések, ivóvíz javító fejlesztések, térségi hulladékkezelés területei) kizárólag közösen valósíthatók meg.

A hazai tervezési munkáról, amely a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós forrásokról szólnak, még túl sok publikus információ nem áll rendelkezésre, de a lentebb kifejtett 1023/2019. (II. 11.) Korm. határozat és egyéb már ismert elvek (várostérségekben való gondolkodás) nem feltétlenül garantálja a vidéki kis települések abszorpciós képességének erősödését.

Magyarország Kormánya a következő ciklus kohéziós forrásainak hatékony lehívása érdekében már elkezdte az előkészítő munkát, „a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről” szóló 1023/2019. (II. 11.) Korm. határozat az alábbi főbb alapelveket rögzíti:

- a forrásfelhasználás elsődleges célkitűzése, hogy növekedjen Magyarország gazdasági és társadalmi versenyképessége
- fokozott jelentőséget kell, hogy kapjanak a hosszabb távú hatékonyságnövelési, üzleti környezet javítási, kapacitási és emberi életminőséget javító hatások
- fontos a fejlesztési programok eredményessége és a forrásvesztés kockázatának tompítása
- a forrásokat kevés számú fejlesztési célkitűzésre szükséges összpontosítani

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területrendezési Terv módosítása 2020.

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlésének a „Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területrendezési szabályzatáról, térségi szerkezeti tervéről és térségi övezeteiről” szóló 5/2020. (VI.26.) önkormányzati rendelete teszi hatályossá a Megyei Területrendezési Terv átfogó módosítását.

Jelen tervezési munka részét képezi, hogy Nyírmeggyes Község teljes közigazgatási területére vonatkozó új, digitális településrendezési tervének készül. A településrendezési tervben – mely a tervezői munka későbbi fázisában kerül kidolgozásra – a megyei terv rendelkezései figyelembe vételre kerülnek majd.

Tervi háttér

Településfejlesztési dokumentumok előzménye:

- 17/2009. (III. 26.) számú Képviselő-testületi határozattal került jóváhagyásra Nyírmeggyes község Településfejlesztési koncepciója.

Településrendezési eszközök előzménye:

- 23/2009. (III. 29.) számú Képviselő-testületi határozattal került elfogadásra, Nyírmeggyes község Településszerkezeti terve és a szerkezeti terv leírása.
- 3/2010. (III. 29.) számú Képviselő-testületi rendelettel került jóváhagyásra Nyírmeggyes község Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozás Tervének elfogadásáról szóló rendelete.

Településképi arculati kézikönyv:

- Nyírmeggyes Község Képviselő - testületének „a településkép védelméről” szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelete.

1. JÖVŐKÉP

1.1. Nyírmeggyes Község jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A jövőkép Nyírmeggyes Község hosszútávon bekövetkező víziója, azt az ideális állapotot határozza meg, amelyet a község 2030-2035-re szeretne elérni. Nyírmeggyes Község egy erősödő, vonzó, versenyképes falu, amely gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból is fenntarthatóan és harmonikusan fejlődik. Jelen fejezetben megfogalmazottak jövő időben értendők, a jövőkép szerinti vízió kibontását szolgálják.

TÁRSADALOM

- Tiszta és egészséges, falusias környezetet biztosító, minőségi szempontból is élhető község marad, és minőségileg fejlődik Nyírmeggyes 2030-2035-re.
- Nyírmeggyes kiterjedt és folyamatosan bővülő és erősödő (mikro)térségi kapcsolatainak köszönhetően, szükség szerint Társulások tagjaként magas színvonalú szolgáltatásokat biztosít lakosságának.
- Nyírmeggyes gondoskodó, nyitott és szolidáris helyi közösséggel rendelkező falu, ahol erős a belső kohéziója a társadalomnak. A társadalmi polarizáltság megszűnik. Megvalósul a teljes körű integráció, szegregálódás és a szlömösödés elleni harc (a közbiztonság javítása) sikeres volt, a település minden lakosa hasznos és tudatos tagja a település társadalmának. A lakosságot erős identitástudat és lokálpatriotizmus jellemzi. A helyi közösségek erősek, befogadóak, integrációs erejük nagy, öntudatosak és büszkék Nyírmeggyesre.
- Nyírmeggyes demográfiai folyamatai kedvezőre fordultak, a vándorlási egyenleg konszolidált, akár pozitív értéket is mutat.
- Nyírmeggyes népességmegtartó erejének növelésével a családok, fiatalok számára vonzóvá vált a település, a biztos megélhetés, a megfelelően erősödő gazdasági háttér megvalósításával (helyi gazdaság nyújtotta munkalehetőségek). Egyre többen választják a falusias nyugalmat (akár a közeli gazdasági centrumokba való ingázás mellett is). A pozitív migrációs egyenleg mellett a 40 év alatti lakosság számának növelésével kiegyensúlyozottabb korszerkezete van a településnek.
- A fiatalabb nemzedék és a bevonzani kívánt / helyben tartani kívánt fiatal családok számára megfelelő minőségű társadalmi és épített környezet biztosított, a szolgáltatás-struktúra (oktatástól a tercier szektorig bezárólag), a lakossági alap- és kiegészítő szolgáltatások spektruma magas minőségben lefed minden elvárható területet. A hiányzó szolgáltatások a közeli Mátészalkán elérhetők.
- A biztos megélhetés, tehát családok, háztartások anyagi biztonsága mellett a legfontosabb célként a lakosság egészségi állapota is javul, a prevenció fontos szemponttá válik. A településen ehhez szükséges infrastruktúrák és szolgáltatások kiépítettsége magas színvonalú. Az öngondoskodás szintje magas a településen.
- A közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben működik, demokratikus önkormányzatiság jellemzi a települést.
- A szolgáltatási hálózat fejlesztése, illetve bővítése az integráló, gondoskodó és befogadó társadalom megteremtése érdekében a társadalmi szolgáltatásokat nyújtó, - különös tekintettel a rászorulóknak, hátrányt szenvedők különböző problémáit kezelő -, civil szerveződések, helyi egyházak és vállalkozások, valamint azok együttműködésében valósul meg.

- Egyre több civil szervezet alakul, a társadalmi felelősségvállalás és az önkéntesség szerepe egyre fontosabb, a helyi közösségek egyre aktívabb részesei a közösségi ügyeknek. A civil szervezetek közösségi szolgáltató szerepe egyre erősebb, ennek hatására a közösségi élet szervezésének katalizátorai.

GAZDASÁG

- Nyírmeggyes gazdasági struktúrája kiegyensúlyozottabbá válik 2030-2035-re; a település gazdasági életének meghatározó eleme a Parmen Zrt. mellett a megerősödött és az elsődleges feldolgozásába elmozdult mezőgazdaság.
- Az ipari területek növelésével befektetők érkeznek a településre, egyre több, nem mikro vállalkozás jelenik meg Nyírmeggyesen.
- A térségben elhaladó M3 autópályából (amely Ór és Jármí között halad tovább Vásárosnamény irányába) délkeleti irányban leágazó M49-es autót Csenger térségében éri majd el az országhatárt, amely közvetlenül Nyírmeggyes és Mátészalka között halad majd el, közvetlen autópálya kapcsolatot létesítve Nyírmeggyes számára.
- Az önkormányzat számára rendelkezésre álló viszonylag korlátozott eszközök segítségével a foglalkoztatási lehetőségek bővítésének elősegítése (értékteremtő közmunka) történik.
- Megfelelőek és vonzóak az új betelepülő vállalkozások fogadásának feltételei. Az önkormányzati és a vállalkozó szféra közötti együttműködés erős.
- Az Önkormányzat önkormányzati befektetés-ösztönzési, településmarketing tevékenysége intenzív, proaktív.

KÖRNYEZET

- Nyírmeggyes tiszta és egészséges környezetet biztosító, minőségi szempontból is élhető településsé fejlődik 2030-2035-re, melynek belső zöldfelületi rendszere és külső táji környezete is magas minőségű.
- Nyírmeggyes élhető, vonzó falu. Zöldterületi ellátottsága, a közterületek minőségének átlagos színvonala magas, az értékőrző hasznosítás, fejlesztés folyamatos, a kulturális, közösségi infrastruktúra kínálata széles. Ennek a színvonalnak a megtartása, növelése a jövőkép fontos része, hiszen ez biztosítja a lakók, munkavállalók aktív, sokszínű életvitelének feltételeit, közvetetten pedig a gazdasági és társadalmi célállapotok elérését támogatja. A vonzó környezet, s benne a községhez kötődő, aktív közösségi életet élő helyi társadalom együttesen teremti meg azt a miliőt, amely a vendégek számára is vonzóvá, szerethetővé teszi Nyírmeggyest.
- Nyírmeggyes területfejlesztési beavatkozásait a kompakt település elveinek érvényesítése hatja át: törekszik a település a horizontális terjeszkedés visszaszorítására, a növekedési igény részben vertikális irányban, részben pedig a ritka beépítettségű területeket hatékonyabb kihasználásával történik.
- Kompakt településként hatékonyabb az infrastruktúra üzemeltetés is.
- A fenntartható fejlődés szempontját figyelembe véve a falu beépítése intenzív, megfelelő sűrűségű, Nyírmeggyes őrzi a természeti környezet arányát az épített környezettel szemben.
- A közterületek jól karban tartottak, attraktivitásuk magas.
- Olyan minőségi lakóterületei vannak Nyírmeggyesnek, amelyek vonzzák a lakosságot. A lakásállomány energetikai korszerűsítése befejeződött, egyre nagyobb azoknak a lakásoknak a száma, akik megújuló energiákat alkalmaznak (az energiatudatos

otthontervezés gyakorlata adaptálódott a lakossághoz). Eltűntek a lepusztult, a leamortizálódott lakókörnyezetek.

- A megfelelő átszellőzési viszonyok, az ökológiai kapcsolatok biztosítása, a hősziget-hatás mérséklése érdekében a település törekszik a zöldfelületi rendszer fenntartására, folyamatos fejlesztésére.

Nyírmeggyes Község jövőképe 2030-ig a következő:

Nyírmeggyes Község 2030-2035.

Nyírmeggyes erősödő helyi gazdasággal bíró falu lesz, amely egyre több fiatal család kedvelt lakóhelyévé válik, térségi összefogás segítségével a lakosság számára egyes fontos közszolgáltatásokat magas szakmai színvonalon, költségtakarékosan Társulások útján biztosítja.

1.2. Nyírmeggyes Község jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan

Nyírmeggyes Szabolcs – Szatmár – Bereg megye szatmári részén, a Délkelet-Nyírségben található település. Megyeszékhelyünkől, Nyíregyházától mintegy 51 kilométerre, a megye 2. legnagyobb városától, Mátészalkától 5 kilométerre fekszik. Megközelíthető a 471-es úton, érinti a Nyíregyháza – Mátészalka vasútvonal. A térségben elhaladó M3 autópályából (amely Ór és Jármű között halad tovább Vásárosnamény irányába) délkeleti irányban leágazó M49-es autópályán Csenger térségében éri majd el az országhatárt, amely közvetlenül Nyírmeggyes és Mátészalka között halad majd el, közvetlen autópályai kapcsolatot létesítve Nyírmeggyes számára.

Méretéből és Mátészalka közelségéből adódóan települési funkciói is hiányosak.

A településhez fizikai közelségben van mind a Mátészalkai Ipari Park (kevesebb, mint 5 km távolságra), mind a Nyírbátori Ipari Park (kevesebb, mint 14 km távolságra). A lakosság dolgozói között igen jelentős (a megyei átlagot szignifikánsan meghaladó mértékű) a naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya, mely a 2011. évi népszámláláskor 58 % volt. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei jelentős gazdasági de-centrumai közötti (Mátészalka és Nyírbátor) elhelyezkedése révén nem is prognosztizálható a települési gazdaság jelentős megerősödése. Nyírmeggyes Község megyei relációban a külső perifériákhoz tartozik, azonban kedvezőbb a geoföldrajzi helyzete, mint egyéb, ugyanehhez a kategóriához rendelt településeknek (lásd Fehérgyarmati és Csengeri járás kistérségei), hiszen a közvetlen közelében elhelyezkedő gazdasági de-centrumok (Mátészalka és Nyírbátor) komoly munkalehetőségeket jelentenek a település lakosságának.

Nyírmeggyes tekintetében az alapfokú nevelés – oktatás területén mutatható ki minimális vonzáskörzet, a jó nevű általános iskolába a közvetlen szomszédos településekről (akár Mátészalkáról is) járnak tanulók.

A fentiek miatt kiemelten fontosak azok a társulások, melyek segítségével a lakosság számára fontos közszolgáltatások több településre kiterjedően már működtethetők hatékonyan, magasabb szakmai színvonalon, költségtakarékosan, a méretgazdaságossági követelmények szem előtt tartásával.

Az Európai Unió és Magyarország területfejlesztési irányai is határozottan mozdul el a térségi, várostérségi alapú forráselosztás felé, így Nyírmeggyes számára a településközi kapcsolatok erősítése rendkívül fontos, mellyel együtt a térségi szerepkörét, érdekérvényesítő képességét is növelheti. A felvállalt térségi összefogások és közösen ellátott feladatok hatása területileg jóval erőteljesebb, mint ahogy arra súrlódások nélkül felkészülni lehessen, de szükséges az együttélés, a közös fellépés, térségi logikával és együttműködésben megvalósított érdekérvényesítés, a feladatmegosztás a környező településekkel.

Nyírmeggyes Község jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan:

- Nyírmeggyes Község együttműködik a térségi önkormányzatokkal, a funkcionális várostérség szereplőivel. Mind a közigazgatás, önkormányzatok, mind a gazdaság területén működik a kooperáció, egymás érdekeinek kölcsönös figyelembe vétele, a szinergiákból adódó lehetőségek kihasználása.
- A térségi munkamegosztás és együttműködés különösen példaértékűen működik a turisztikai szolgáltatások területén. Kiemelten a járási települések összefogása magas fokú.
- **Nyírmeggyes és mikro-körzete között intenzív együttműködés bontakozott ki a fejlesztési projektek összehangolása érdekében, a térség forrás abszorpciós képessége javult.**

1.3. A településfejlesztési elvek

A településfejlesztési irányok kijelölése során vannak olyan meghatározó alapelvek, amelyek indikátorokkal ugyan nem feltétlenül mérhetőek, ám meghatározóak a falu fejlesztésének egésze, a beavatkozások tervezése, a források allokálása szempontjából. Nyírmeggyes Község horizontális településfejlesztési alapelvei az alábbiak:

Fenntartható fejlődés:

Környezetileg fenntartható növekedés elősegítése, amely elsősorban a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználását, a környezetbarát településfejlesztést segíti (ez különösen lényeges, hiszen a községben lévő ipari tevékenység környezetszennyezése jelentős). Ennek a legfőbb elemei a következők:

- Nyírmeggyes fejlesztési koncepciója a klímabarát növekedést alapelvnek tekinti. Bármilyen fejlesztés is valósul meg a jövőben, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse a környezeti terhelést.
- Megújuló energia arányának növelése
- Fenntartható építés, a fenntartható építés-technológia alkalmazása a településfejlesztés során.
- Környezetbarát iparfejlesztés a gazdaságfejlesztés kapcsán.

A fenntartható társadalom és gazdaság elveit saját környezetükben, a realitások talaján kis lépésenként az egyes fejlesztési projekteken valósággá tenni.

Versenyképes fejlődés:

Nyírmeggyes fejlesztése során kiemelten kell azokra a területekre fókuszálni, ahol Nyírmeggyes Község komparatív előnyei, vagyis egyedi adottságain alapuló versenyelőnyei vannak. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódjanak és kibontakozzanak a falu tartós versenyelőnyei.

Integrált fejlődés:

Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet legfőbb alapelemei a következők:

- Olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozzá a falu fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez.
- Az infrastruktúrák kizárólagos fejlesztése helyett, olyan települési fejlesztéspolitika bontakozzon ki, amely a „soft” beavatkozási típusokat is kiemelten kezeli.
- A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással szinergikus hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni.
- Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a településfejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magánérő, magántőke mobilizálását.

1. ábra: Településfejlesztési elvek bemutatása

(Forrás: saját szerkesztés)

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok

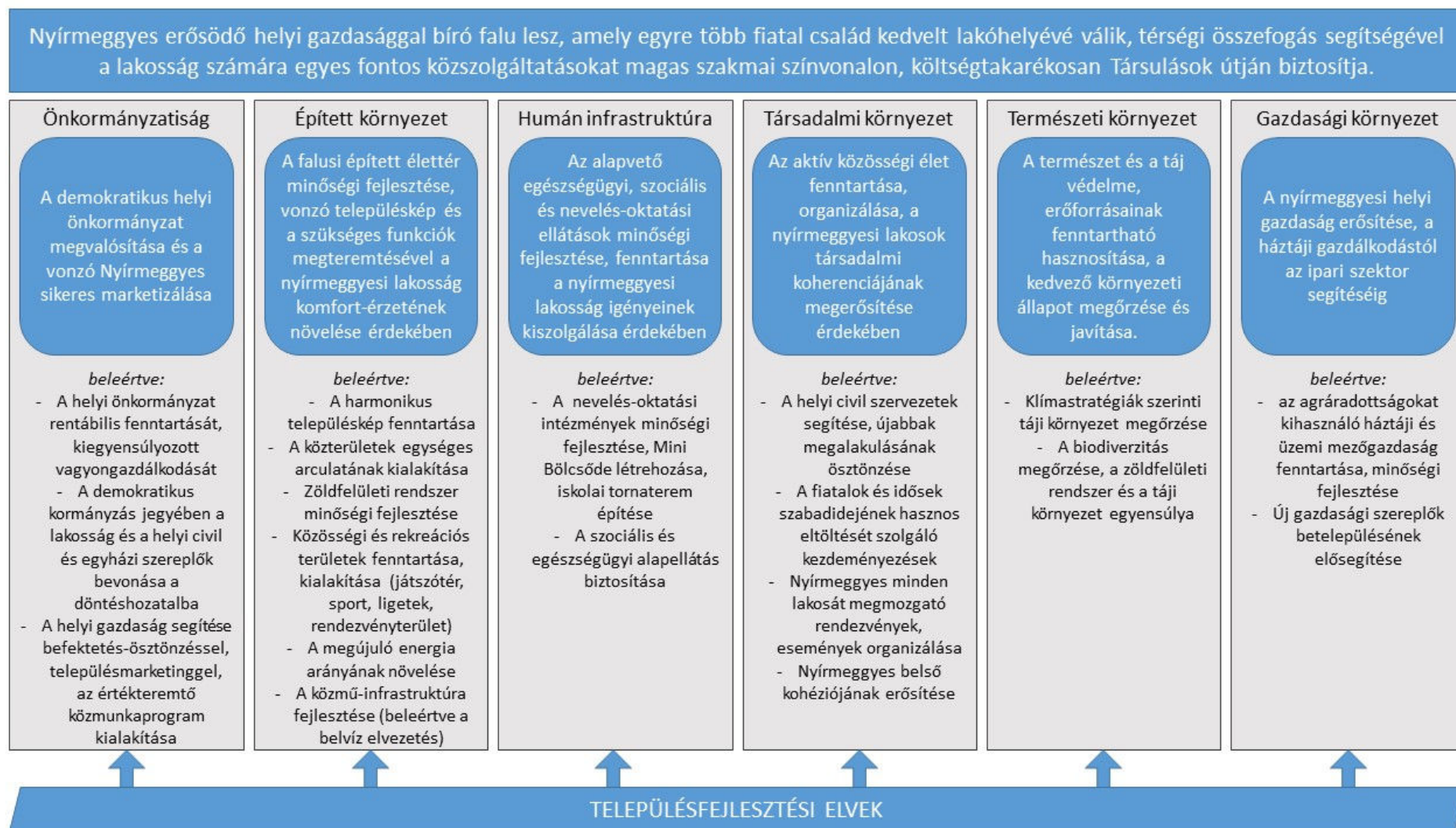
Nyírmeggyes Község településfejlesztési koncepciója átfogó fejlesztési célokat határoz meg, amelyek hozzájárulnak a jövőképpen megfogalmazottak realizálódásához. A 6 (hat) átfogó cél kijelöli a falu legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti, műszaki kihívásokra adott válaszait, pozicionálja Nyírmeggyes Községet és kijelöli a legfőbb hosszútávon megvalósítandó céljait. A település jövőképe érdekében beavatkozási területek lettek rendelve, melyekhez az alábbiak szerint kerültek az átfogó célokhoz hozzárendelésre:

Annak érdekében, hogy a jelen tervezési munka eredményeként elfogadásra kerülő Településfejlesztési Koncepció teljes körűen tartalmazzon minden fejlesztési szegmenset, rendelkezzen és iránymutatással bírjon minden, a településszerkezeti terv és HÉSZ által felölelt tématerületre vonatkozóan, összhangban legyen Nyírmeggyes további stratégia dokumentumaival és összességében hathatósan segítse a településvezetést a település sikeres és átfogó fejlesztésében, az alábbi célrendszert tartalmazza jelen Településfejlesztési Koncepció:

1. A demokratikus helyi önkormányzat megvalósítása és a vonzó Nyírmeggyes sikeres marketizálása
2. A falusi épített lélettér minőségi fejlesztése, vonzó településkép és a szükséges funkciók megteremtésével a nyírmeggyesi lakosság komfort-érzetének növelése érdekében
3. Az alapvető egészségügyi, szociális és nevelés-oktatási ellátások minőségi fejlesztése, fenntartása a nyírmeggyesi lakosság igényeinek kiszolgálása érdekében
4. Az aktív közösségi élet fenntartása, organizálása, a nyírmeggyesi lakosok társadalmi koherenciájának megerősítése érdekében
5. A természet és a táj védelme, erőforrásainak fenntartható hasznosítása, a kedvező környezeti állapot megőrzése és javítása
6. A nyírmeggyesi helyi gazdaság erősítése, a háztáji gazdálkodástól az ipari szektor segítségéig

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

2. ábra: Nyírmeggyes Község Településfejlesztési Konceptiójának célrendszere

2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

Jelen Településfejlesztési Konceptió nem alkalmaz részcélokat, hanem az átfogó célokhoz rendelt beavatkozási területeket határoz meg, melyeknek bemutatása lentebb található.

Átfogó cél 1.: A demokratikus helyi önkormányzat megvalósítása és a vonzó Nyírmeggyes sikeres marketizálása

Jelen átfogó cél tömöríti a helyi önkormányzat működését szabályozó feladatokat. Cél, hogy Nyírmeggyes Községben a közigazgatás a helyi közösséggel **partnerségben** működjön, demokratikus önkormányzatiság jellemezze a települést.

Nemzeti érdek, hogy az állam folyamatosan érdemlje ki a polgárok bizalmát: védelmet és biztonságot szolgáltatson számukra. Az állam iránti bizalom a polgárokból jogkövető magatartást vált ki, így szankcionáló hatalmát csak elkerülhetetlen esetekben kell gyakorolnia. A közigazgatás –mint az állami működés egyik alapvető területe –nagy jelentőséggel bír az állam és a polgárok viszonyának alakításában: az állam szerepét és tevékenységének minőségét elsősorban a közigazgatás működésén keresztül érzékeljük. Az állam helyi képviselőjeként Nyírmeggyes Község Önkormányzata testesíti meg azt. A helyi önkormányzatoknál egyre kevesebb államigazgatási funkció marad (járási rendszer), de szükséges törekedni arra, hogy a megmarad feladatok minél jobb minőségben és az esélyegyenlőség betartásával kerüljenek ellátásra.

Az – intézményfenntartóiból gazdaságfejlesztői és területfejlesztési szerepkörrel törvényi szabályozással felruházott – önkormányzat a decentralizált gazdaságfejlesztés fontos helyi szereplőjévé válik. Nyírmeggyes Község vezetősége szükséges, hogy a helyi gazdaság erősítését próbálja elérni. A térségben elhaladó M3 autópályából (amely Ór és Jármű között halad tovább Vásárosnamény irányába) délkeleti irányban leágazó M49-es autót Csenger térségében éri majd el az országhatárt, amely közvetlenül Nyírmeggyes és Mátészalka között halad majd el, közvetlen autópálya kapcsolatot létesítve Nyírmeggyes számára. Azonban Nyírmeggyes kettő olyan erős gazdasággal bíró település között helyezkedik el, mint Mátészalka és Nyírbátor. A lakosság dolgozói között igen jelentős (a megyei átlagot szignifikánsan meghaladó mértékű) a naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya, mely a 2011. évi népszámláláskor 58 % volt. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei jelentős gazdasági centrumai közötti (Mátészalka és Nyírbátor) elhelyezkedése révén nem is prognosztizálható a települési gazdaság jelentős megerősödése. A településen egy nagyfoglalkoztató található, a PARMEN Konzervipari Termelési és Kereskedelmi Zártkörűen Működő Részvénytársaság, mellyel az Önkormányzat együttműködése fejlesztendő.

Nyírmeggyes tekintetében az alapfokú nevelés – oktatás területén mutatható ki minimális vonzáskörzet, a jó nevű általános iskolába a közvetlen szomszédos településekről (akár Mátészalkáról is) járnak tanulók. Így a településvezetés számára – bár csak közvetett ráhatással bír – az Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola segítése és további megerősítése kiemelt cél kell, hogy legyen.

A demokratikus helyi kormányzás a jó kormányzást (demokratikus döntéshozatalt, a döntés előkészítésben való közösségi részvételt, a konszenzusra való törekvést) és a közönség fenntartható fejlődés melletti elkötelezettségét jelenti.

A 2011. évi CLXXXIX. TÖRVÉNY 13. § (1) bekezdése a 20 kiemelt helyi közügy, valamint helyben biztosítható közfeladat között másodikként említi a településüzemeltetési feladatokat. Ezen feladatok közé tartoznak a köztemetők kialakítása és fenntartása; helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása. Nyírmeggyes Község Önkormányzata önként vállalt feladatként az államháztartáson kívüli szereplők – döntően civil szervezetek – támogatása feladatot vállalta fel. A civil szervezetek önkormányzati támogatása a demokratikus kormányzás elve mellett elköteleződést jelenti, mely a jövőben is fontos feladatként hárul a településvezetésre.

A **lakosság** magasabb szintű **bevonása** szükséges a településfejlesztés folyamatába. A fejlesztések intenzívebb társadalmasításával a lakosság adott beavatkozásokkal kapcsolatos elfogadása is nő. A civil szféra szereplőivel szükséges intenzívebb kapcsolattartás, érintettség esetén adott beavatkozás tervezési folyamatainak bevonásával, a megvalósítás során aktív részvevőként való pozicionálással erősödik az önkormányzati vezetés és a lakosság kapcsolatának minősége. A demokratikus helyi kormányzás feltételezi, hogy az önkormányzat lehetőségeihez képest járuljon hozzá a civil szervezetek működési feltételeinek biztosításához és az egyházak működési feltételeinek biztosításához.

A közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően sikerült az elmúlt években mérsékelni a munkaerő piaci krízist a faluban.

Nyírmeggyes Község Önkormányzata 2020. évben is aktívan részt vesz az állami közfoglalkoztatásban. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen volt, valamint lehetővé teszi, hogy az egészséges, munkaképes korú emberek ne segélyből, hanem munkabérből éljenek.

A közfoglalkoztatásnak köszönhetően már a település egyik legnagyobb foglalkoztatója az önkormányzat lett. A **közfoglalkoztatás** mára egy olyan potenciállá változott, amelynek **gazdasági erőt** is képvisel. A közfoglalkoztatásnak azonban fokozatosan el kell mozdulnia a szociális gazdaság irányába, hogy fenntartható váljon. A szociális gazdaságfejlesztés során egyszerre kell fókuszálni a kínálatfejlesztésre és a keresletélénkítésére.

A **településmarketing** egy speciális településpolitikai és –fejlesztési eszközrendszer, ahol a marketing teljes mértékben alkalmazható, a falut egységes arculat és imázs formájában megjeleníti, pozicionálja, tehát egy márkává formázza azt. Nyírmeggyes egy „termék” a települések piacán, ahol van verseny a befektetőkért, látogatókért, vagy akár különböző támogatásért, valamint vannak szervezeti célok, eladók és vevők. A falu számára a PARMEN Zrt-vel fenntartott jó kapcsolat további fenntartása mellett szükséges potens befektetők (akár a M49-es melletti pozíció miatt logisztikai profilú cégek) hatékony megszólítására való törekvés. Feladat, hogy **Nyírmeggyes a „települések piacán” látható, érzékelhető és sikeres** legyen!

Átfogó cél 2.: A falusi épített léttér minőségi fejlesztése, vonzó településkép és a szükséges funkciók megteremtésével a nyírmeggyesi lakosság komfort-érzetének növelése érdekében

Jelen átfogó cél tömöríti Nyírmeggyes épített környezetével kapcsolatos terveit. Cél, hogy Nyírmeggyes **tiszta** és **egészséges, falusias környezetet** biztosító, minőségi szempontból is élhető harmonikus falu maradjon.

Nyírmeggyes jellegét tekintve szabálytalan alaprajzú, több utcás, útszéli település. Határait és alaprajzát alapvetően a talajviszonyok határozzák meg. A szép és rendezett település sok mindent megőrzött múltjából, így az eredeti keresztutcás, nagybeltelkes településszerkezet nyomait is felfedezhetjük. Nyírmeggyes legjelentősebb építészeti értéke, a középkori eredetű református templom, mely műemléki védelem alatt áll. A településen a református egyház története 1527-ben kezdődött: akkor kezdett terjedni a reformáció a környéken. A késő gótikus templom a XIV. században épült. A tornyon téglából készült a sisak, ami a környéken igen szokatlan. A művelődési ház és a Községháza között áll a római katolikus egyházhoz tartozó Szentháromság templom, melynek kertjében egy fa harangláb is található. A templom ékes díszé Nyírmeggyes főterének. Nyírmeggyesen itt-ott még fellelhetők a vidékre jellemző díszes, az épület utcafronti részén és az oldalhomlokzat előtt fa oszlopokkal alátámasztott **nyitott tornácos házak**. Cél az épített **örökség**ünk magas minőségének **fenntartása**, megőrzése az utókor számára.

Nyírmeggyeshez külterületi településrészek is tartoznak, amelyek jelentős lakosságot nem tömörítenek (Csemetekert, Fogarassytanya, Garancsitanya, Jékeytanya, Katonatanya, Kovácstanya, Nagyszállástanya, Nyírmeggyes vasútállomás és Péchytanya), törekedni kell szükség szerint a **településrészek harmonikus fejlesztésére**.

A település zöldfelületi ellátottsága alacsonynak mondható. A Zöldfa utca-Kilián György utca –Rákóczi Ferenc utcák által határolt zöldfelületen számos konfliktussal találkozni, a játszószerkek, köztéri bútorok, kerítés rossz állapota a legszembetűnőbb. A település zöldfelületi rendszere fejlesztendő. A település számos olyan útmenti zöldsáv, árokpart található, melyek fásításra alkalmasak lennének. Útmenti fásításra ajánlottak a gömbkoronával rendelkező fajok (gömbakác, gömbjuhar, gömbkőris, gömb szivarfa), melyek a légvezetékek szempontjából is kedvező választásnak bizonyulnak.

A település kommunális ellátása relatíve megfelelő. A vezetékes ivóvízhálózat a településen teljesen kiépült. A lakossági rákötés aránya 97 %. A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások száma a KSH 2018. évi nyilvántartása alapján 922 darab lakás volt. A hálózatok fenntartása, karbantartása kiemelt feladata az Önkormányzatnak.

Szükséges, hogy Nyírmeggyes területfejlesztési beavatkozásait a **kompakt település** elveinek érvényesítése hassa át: szükséges törekedni a település a horizontális terjeszkedés visszaszorítására, a növekedési igény részben vertikális irányban, részben pedig a ritka beépítettségű területeket hatékonyabb kihasználásával vagy intenzívebb terület-felhasználással (szabadon álló helyett soros beépítés, társasházi struktúra) kielégítésére. Kompakt településként hatékonyabb az infrastruktúra üzemeltetés is.

A települési arculat erősítése, megőrzése kiemelt feladat, ugyanúgy a zöldfelületi rendszer biodiverzitásának őrzése is.

Átfogó cél 3.: Az alapvető egészségügyi, szociális és nevelés-oktatási ellátások minőségi fejlesztése, fenntartása a nyírmeggyesi lakosság igényeinek kiszolgálása érdekében

Ahhoz, hogy a nyírmeggyesi lakosság alapvető szükségletei helyben kiszolgálhatóak legyenek, szükséges az alapvető egészségügyi, szociális és nevelés-oktatási ellátások biztosítása, azok lehetőség szerinti fejlesztése.

A településen az alapvető háziorvosi ellátás biztosított. 2008. január 1-jétől Nyírmeggyes Községben Család és Gyermekegészségügyi szolgáltatás biztosítása a Gyermekek védelmében és a gyermekjóléti igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglaltaknak megfelelően társulási formában valósul meg. Az intézmény fenntartója: Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás (4700 Mátészalka, Szalkay L. u. 2/a.). A Család és Gyermekegészségügyi Szolgálat működési helye Nyírmeggyes, Rákóczi út 17., ahol 1 fő családsegítő tevékenykedik. Kiemelten fontosak azok a társulások, melyek segítségével a lakosság számára fontos közszolgáltatások több településre kiterjedően már működtethetők hatékonyan, magasabb szakmai színvonalon, költségtakarékosan, a méretgazdaságossági követelmények szem előtt tartásával.

Nyírmeggyes Község Önkormányzata a helyi igényeken alapuló leghatékonyabb megoldást szeretné kialakítani a kisgyermekek számára napközbeni elhelyezést biztosító intézményt, a rugalmasabb és egyszerűbb működési feltételekkel létrehozható bölcsődei ellátási formát is nyújtó **Mini bölcsőde** kialakításával. Jelenleg a Mini bölcsőde hiánya fékezi a nők megjelenését a munkaerőpiacon és súlyosan veszélyezteti a szegénységi küszöbön élő gyermekek egészséges fejlődését. A rendelkezésre álló védőnői adatok alapján a szülőképes korú nők, illetve gyermekvállaló korban lévő fiatalok száma ugyanakkor a fiatal korosztályokat érintő várható letelepedés-bevándorlás növeli a keresletet a Mini bölcsőde létrehozására.

Nyírmeggyesi Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolába (OM azonosító: 201120, 4722 Nyírmeggyes, Petöfi Sándor utca 6.) a 2018. évi statisztikai adatok alapján 297 gyermek tanult (ebből leány 131 fő). A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Program II. ütemének keretében Nyírmeggyes belterület 627/1 helyrajzi számú, természetben Nyírmeggyes, Petöfi Sándor utca 6. szám alatt található önkormányzati tulajdonú ingatlanon tervezett a 1281/2017 (VI.2.) Korm. határozat alapján „A” típusú tornaterem-fejlesztése, így a mindennapos testnevelés infrastrukturális feltételei is adottak lesznek.

Nyírmeggyes tekintetében az alapfokú nevelés – oktatás területén mutatható ki minimális vonzáskörzet, a jó nevű általános iskolába a közvetlen szomszédos településekről (akár Mátészalkáról is) járnak tanulók. Bár az önkormányzatnak direkt ráhatása az általános iskolával kapcsolatos tartalmi fejlesztésekre nincs, azonban törekedni szükséges az intézményben zajló nevelési-oktatási munka minőségi fejlesztésére.

Átfogó cél 4.: Az aktív közösségi élet fenntartása, organizálása, a nyírmeggyesi lakosok társadalmi kohéziójának megerősítése érdekében

Jelen cél tömöríti Nyírmeggyes társadalmi környezetével kapcsolatos terveit, a települési lakosság társadalmi kohéziójának erősítésével kapcsolatos feladatokat. Cél, hogy Nyírmeggyes gondoskodó, nyitott és szolidáris helyi közösséggel rendelkező falu legyen, ahol **erős a belső kohéziója** a társadalomnak. A belső kohézió csak akkor lehet erős, ha a településen nincsenek marginalizálódott családok, perifériaára kényszerült hátrányos helyzetűek, elmagányosodással veszélyeztetett idősek.

A mélyszegénységben élők, a leszakadástól veszélyeztetettek és a romák esélyegyenlősége érdekében törekedni szükséges az **örökletes hátrányok megakadályozására**. A hátrányos helyzet generációkon keresztül átöröklődik. Az Önkormányzat a Szatmári Egyesített Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézményi Társulás munkatársaival, a helyi egyházakkal és civil

szervezetekkel karöltve törekedjen a hátrányos helyzetű családok segítésére. Az álláskereső számára közmunkaprogram további bővítésével, a települési támogatási rendszerek igazságos alkalmazásával, a partnerszervezetekkel történő összefogással csökkenthető a leszakadástól veszélyeztetettek marginalizálódása. A „rendszeren kívüliek” (például nem regisztrált munkanélküliek) eltérképezése, adatgyűjtés, rendszerbe foglalás, regisztrálás ösztönzése, figyelemfelhívás szükséges.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek segítése érdekében, **gyermekjóléti rendszer hatékony működése** érdekében minden érintett szereplőnek (a település jegyzője, a családsegítő, óvoda, iskola) együttműködésére szükség van a problémák minél hamarabbi felismerésére, kezelésére.

A **Meggyfesztivál** mellett további jelentős, a teljes lakosságot megszólítani képes rendezvények szervezése szükséges. Törekedni szükséges a közösséget összekovácsoló rendezvények számának növelésére, azok minőségi fejlesztésére. A jövőkihívása, hogy a különböző feltételeknek és igényeknek megfelelően **minden korosztály megtalálja** a számára megfelelő módot kulturális életének kiteljesítésére. Az önkormányzat feladata, hogy ezeket az alternatívákat biztosítsa úgy, hogy vagy saját maga valósítja meg, vagy pl. civil szervezetekkel együttműködve, azoknak segédkezet nyújtva hívja életre azokat.

A településközponti fogadóövezet, központi zöldfelülettel, fejlesztése szükséges. Az elérhető településkép megteremtéséhez újabb zöldfelületeket kell kialakítani. A meglévő közparkok rekreációs célú bővítése és programokkal való megtöltése hozzájárul az egészséges életmód és a hasznos szabadidő eltöltéséhez. Ehhez a **sportpálya melletti területek**, ligetes részek fejlesztése nyújt lehetőséget.

Átfogó cél 5.: A természet és a táj védelme, erőforrásainak fenntartható hasznosítása, a kedvező környezeti állapot megőrzése és javítása

Nyírmeggyes külterülete nagyrészt mezőgazdasági terület és telepített akác, nyár, de itt is találhatunk érdekes és megőrzésre érdemes élőhelyeket. Kiemelten fontos lenne a **homokbuckák** között megbúvó **égerlápok**nak és **mocsarak**nak a **megóvása**. Igen változatos élővilággal találkozhatunk ezeken a kis élőhelyszigeteken, amelyek sokat megőriztek az eredeti növény-, - állatvilágból. Az égeresekben többek között fellelhetjük a kékcinegét, a feketerigót, szécinegét, fekete harkályt, az emlősök közül a mogorós pelét stb. A vizenyősebb élőhelyeken megtalálható a mocsári teknős és a vízisikló. Ezért is fontos nagyobb figyelmet fordítani ezen területekre, hiszen ezek biztosítják a legideálisabb élőhelyet a térség növény- és állatvilágának fennmaradásához. A Gébics tanyáról egy rövid sétával juthatunk el egy közeli éger lápba, melynek domináns faja az éger, de mellette a magyar és magas kőris is előfordul. A mélyebb, vízállásos fekvésben magas-sásos, nádas társulás váltja fel, ahol már a fűzfajok is megfigyelhetők, tavasszal tömegesen nyílik a mocsári nőszirm.

A külterületi terület-felhasználás követelményeinek kiemelt elemei a természet és értékvédelem: a tájkarakter a települési és **táji értékek** megőrzése, **ökológiai folyosók** megtartása és bővítése, tájhasználati korlátozások és szabályozások bevezetése, termőföld- és talajvédelem, állattartó telepek környezetterhelő hatásainak csökkentése, vízrendezés, vízminőség javítása, zaj- és levegőtisztaság-védelmi megoldások érvényesítése, a gyepek (rétek, legelők) mint értékes növénytakaságoknak megtartása.

A külterületen található ipari üzemépületek, telepek növényzettel való takarása, megfelelő tájbaillesztése nem minden esetben valósul meg, ami vizuális-esztétikai tájhasználati

konfliktus forrását képezheti. A Településképi arculati Kézikönyv és Nyírmeggyes Község Képviselő - testületének „a településkép védelméről” szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelete vonatkozó előírásainak betartatása elengedhetetlen. A külterületen található hírközlési és elektromos hálózat oszlopai, légvezetékei vizuális-esztétikai konfliktust okoznak, illetve a repülő madarakat veszélyeztetve tájökölógiai konfliktust is jelentenek. A konfliktus megszüntetése érdekében a légvezetékek földben való vezetése kívánatos. Tekintettel arra, hogy a hírközlési és elektromos hálózat nem Nyírmeggyes Község Önkormányzatának felelősségi körébe tartozóak, így az azokat üzemeltetőikkel való hatékony egyeztetés lehet a cél a fentiek érdekében.

Az ipari fejlesztéseknél szorgalmazni kell a megújuló energiahasználatot és a hulladékok újrahasznosítását.

Az országos viszonyokhoz hasonlóan problémát okoznak az illegális szemétkerakók, amelyek elsősorban a belterület határában, ill. külterületen jelennek meg. Ezek egyszerre jelentenek tájökölógiai és vizuális-esztétikai konfliktust. A

A természetes, őshonos vegetációt egyre súlyosabban veszélyeztetik az idegenhonos invazív fajok, ez ökológiai de akár vizuális-esztétikai konfliktust is jelenthet. A táji környezet védelme érdekében ezek visszaszorítására szükséges törekedni!

Átfogó cél 6.: A nyírmeggyesi helyi gazdaság erősítése, a háztáji gazdálkodástól az ipari szektor segítéséig

A település lakossága alapvetően a **mezőgazdasági termelés**ből, a megtermelt javak feldolgozásából, értékesítéséből szerzi jövedelmét. A lakosság jelentős része **ingázó**ként a szomszédos településekre, elsősorban a közeli Mátészalkára jár dolgozni. A település ipari, gazdasági zónái alapvetően a település peremén, leginkább a lakóterületektől északra helyezkednek el. A Mátészalka felé vezető út mentén konzervipari létesítmény és savanyítóüzem működik, amely Nyírmeggyes egyetlen nagyfoglalkoztatója, a PARMEN Zrt. létesítménye.

Az egy lakosra jegyzett tőke értéke is jelzi a település helyi gazdaságának relatíve erős erejét, míg a településen ennek értéke a 2017. évben 168,9-eFt volt, addig a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei átlagérték 233,7.-eFt volt. Megjegyzendő, hogy a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei átlagérték szignifikánsan elmarad a hasonlóan 2017. évre számított magyarországi átlagnak, mely 1.473,2.-eFt volt, míg Nyíregyháza MJV 415,8.-eFt értéke is szignifikánsan elmarad az országos értékektől. Ugyanígy alacsony az egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték is (2017. évben Nyírmeggyes tekintetében a mutató értéke: 461,3.-eFt, míg a megye átlag érték 724,4-eFt volt).

A **településhez fizikai közelségben van mind a Mátészalka Ipari Park** (kevesebb, mint 5 km távolságra), **mind a Nyírbátori Ipari Park** (kevesebb, mint 14 km távolságra). A lakosság dolgozói között igen jelentős (a megyei átlagot szignifikánsan meghaladó mértékű) a naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya, mely a 2011. évi népszámláláskor 58 % volt. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei jelentős gazdasági de-centrumai közötti (Mátészalka és Nyírbátor) elhelyezkedése révén nem is prognosztizálható a települési gazdaság jelentős megerősödése. Az **alapanyag termelés** és **élelmiszer-feldolgozás** terén kitörési pontot a magasabb hozzáadott értékű, kiemelkedő minőségű termékek előállítása jelenthet, kihasználva a kiváló beltartalmi értékekkel rendelkező alapanyagok által nyújtott lehetőségeket. Az agrártermékek

versenyképességének és piaci stabilitásának kiemelkedő tényezője a minél magasabb szintű és minőségű feldolgozottság. A mikro-és kisméretű élelmiszer feldolgozóknak jelentős szerepük van a helyi, járási ellátásban, és a foglalkoztatásban, azonban kiemelkedően fontos, hogy a szoros együttműködés (például szövetkezeti forma, integrátori szerepkör) jellemezze a termelés és értékesítés folyamatát. Az adott iparág munkaerő keresleti igénye az alacsony képzettségű, betanított munkaerő, ezért képes lenne a magas számú képzetlen munkaerő foglalkoztatására. A helyi erőforrásokból előállított **helyi termékek** kiemelkedő gazdasági potenciállal bírnak ezért a fejlesztési stratégia fontos elemét képezhetik.

A falu számára a PARMEN Zrt-vel fenntartott jó kapcsolat további fenntartása mellett szükséges potens befektetők (akár a M49-es melletti pozíció miatt logisztikai profilú cégek) hatékony megszólítására való törekvés.

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

Nyírmeggyesnek rendelkeznie kell egy olyan hosszú távú jövőképpel, amely egy tudatos értékválasztást tükröz, illetve kijelöli azt a célállapotot, amelyet a falu 2030-2035-re akar elérni. A falu jövőkép egy olyan vízió, amely a helyzet meghatározásból származó megállapításon alapul. Az átfogó célok Nyírmeggyes középtávú, vagyis 7-10 éves fejlesztéspolitikai céljait rögzítik. A jövőkép elérése érdekében kerülnek meghatározásra az átfogó célok, vagyis a jövőkép teljesülésének előfeltételei. Azokat a középtávon realizálandó fókuszpontokat rögzítik, amely a településfejlesztés súlypontjai lesznek. Esetünkben a célállapot az átfogó célok esetében 2030. év. A településfejlesztési koncepció feladata továbbá részcélok kijelölése, amelyek már főbb fejlesztési területi illetve ágazati irányai lesznek a település fejlesztésének. A célrendszer belső koherenciáját az alábbi ábrák szemléltetik.

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1. táblázat: Konceptió célrendszerének belső összefüggései

	1. A demokratikus helyi önkormányzat megvalósítása és a vonzó Nyírmeggyes sikeres marketizálása	2. A falusi épített lélettér minőségi fejlesztése, vonzó településkép és a szükséges funkciók megteremtésével a nyírmeggyesi lakosság komfort-érzetének növelése érdekében	3. Az alapvető egészségügyi, szociális és nevelés-oktatási ellátások minőségi fejlesztése, fenntartása a nyírmeggyesi lakosság igényeinek kiszolgálása érdekében	4. Az aktív közösségi élet fenntartása, organizálása, a nyírmeggyesi lakosok társadalmi koherenciájának megerősítése érdekében	5. A természet és a táj védelme, erőforrásainak fenntartható hasznosítása, a kedvező környezeti állapot megőrzése és javítása.	6. A nyírmeggyesi helyi gazdaság erősítése, a háztáji gazdálkodástól az ipari szektor segítségéig
1. A demokratikus helyi önkormányzat megvalósítása és a vonzó Nyírmeggyes sikeres marketizálása						
2. A falusi épített lélettér minőségi fejlesztése, vonzó településkép és a szükséges funkciók megteremtésével a nyírmeggyesi lakosság komfort-érzetének növelése érdekében						
3. Az alapvető egészségügyi, szociális és nevelés-oktatási ellátások minőségi fejlesztése, fenntartása a nyírmeggyesi lakosság igényeinek kiszolgálása érdekében						

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

	1. A demokratikus helyi önkormányzat megvalósítása és a vonzó Nyírmeggyes sikeres marketizálása	2. A falusi épített élettér minőségi fejlesztése, vonzó településkép és a szükséges funkciók megteremtésével a nyírmeggyesi lakosság komfort-érzetének növelése érdekében	3. Az alapvető egészségügyi, szociális és nevelés-oktatási ellátások minőségi fejlesztése, fenntartása a nyírmeggyesi lakosság igényeinek kiszolgálása érdekében	4. Az aktív közösségi élet fenntartása, organizálása, a nyírmeggyesi lakosok társadalmi koherenciájának megerősítése érdekében	5. A természet és a táj védelme, erőforrásainak fenntartható hasznosítása, a kedvező környezeti állapot megőrzése és javítása.	6. A nyírmeggyesi helyi gazdaság erősítése, a háztáji gazdálkodástól az ipari szektor segítségéig
4. Az aktív közösségi élet fenntartása, organizálása, a nyírmeggyesi lakosok társadalmi koherenciájának megerősítése érdekében						
5. A természet és a táj védelme, erőforrásainak fenntartható hasznosítása, a kedvező környezeti állapot megőrzése és javítása.						
6. A nyírmeggyesi helyi gazdaság erősítése, a háztáji gazdálkodástól az ipari szektor segítségéig						

erős kapcsolat
 közepes kapcsolat
 gyenge vagy nincs kapcsolat

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Nyírmeggyes Község nem került településrészekre bontásra, jelen fejezet nem releváns.

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat a kijelölt átfogó és részcélok mentén lehet kijelölni. Az adatok körének kijelölésekor elsődleges szempont, hogy ezen adatokkal a kívánt változások mérhetőek legyenek.

A társadalmi, gazdasági és környezeti adatokkal kapcsolatosan tervezett indikátor-jellegű vállalásokat, fejlesztésekhez kapcsolódó számszerűsíthető tervezett eredményeket szükséges a „4. A megvalósítás eszközei és azok nyomonkövetése” című fejezetben rögzített monitoring tevékenység részeként nyomon követni, szükség szerint aktualizálni.

Ajánlott indikátorok, mutatók, melyek alkalmazása javasolt a monitoring tevékenység során:

2. táblázat: Tervezett indikátorok meghatározása

Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mérték-egység	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága
Gazdasági fejlődés indikátorai				
A település gazdaság teljesítménye	Működő gazdasági szervezetek és egyéni vállalkozók éves nettó árbevétele (cél: növekedés)	millió Ft	NAV	Éves
Vállalkozások száma	Működő vállalkozások száma	db	KSH	Éves
Vállalkozások által aktivált beruházások volumene		millió Ft	NAV	Éves
Vállalkozói szerkezet	A helyi vállalkozások megoszlása a foglalkoztatotti létszám alapján	fő	KSH	Éves
Újonnan betelepült vállalkozások száma	A településre újonnan betelepült vállalkozások száma	db	Polgármesteri Hivatal	Éves
Vállalkozások jövedelmezősége	Iparüzési Adó növekedésének vizsgálata	Ft	Polgármesteri Hivatal	Éves
A község kereskedelmi szolgáltatásai	Kiskereskedelmi egységek száma	db	KSH	Éves
A községben élők munkajövedelme	A foglalkoztatottak éves munkajövedelme	millió Ft	NAV	Éves
Munkanélküliségi ráta	A munkanélküliek aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva	%	KSH	Éves
Foglalkoztatottsági ráta	A foglalkoztatottak aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva	%	TEIR	Éves
Aktivitási ráta	Az aktív korú népesség aránya a teljes lakónépességben belül	%	KSH	évente
Vendégéjszakák száma	Kereskedelmi és magán szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (cél: növekedés)	vendég-éjszaka	KSH	Éves
Társadalom fejlődés indikátorok				
Lakónépesség száma	A településen élők száma	fő	KSH	évente
Nyírmeggyes korszerkezete	0-14 éves és a 60 év fölötti korosztály aránya a népességben belül, öregedési index értékelése	%	KSH	évente
Vándorlási egyenleg	A településre el és a településre beköltözők arányának vizsgálata	%	KSH	évente

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mérték-egység	Forrás	Adatgyűjtés gyakorisága
Születések száma	Élve születések számának vizsgálata a lakónépességben belül	fő	KSH	évente
A lakosság jövedelme	Átlagkereset vizsgálata	Ft	NAV	Évente
Aktív kereső nélküli háztartások száma	Az aktív kereső nélküli, aktív korú taggal rendelkező háztartások száma	db	KSH Népszámlálás	10 évenként
A társadalom elszegényedése	segélyezettek száma és megoszlása az egyes segélyezési típus alapján	%	Szociális iroda	Évente
Szegregátumok, szegregációval veszélyeztetett területek népességszáma	A szegregált körülmények között élők száma	fő	Polgármesteri Hivatal	Éves
Társadalmi önszerveződés fejlődése	Civil szervezetek száma	db	Polgármesteri Hivatal	Éves
Települési környezet				
Rehabilitált terület nagysága	Településfejlesztési beruházással érintett terület nagysága	m2	Polgármesteri Hivatal	Éves
Barnamezős területek funkcióváltása	Hasznosított funkcióvesztett épületek, barnamezős területek nagysága		Polgármesteri Hivatal	Éves
A falu funkcióbővülése	Új közszolgáltatások száma a községben	db	Polgármesteri Hivatal	Éves
Rehabilitált lakásállomány nagysága	A felújítással, energetikai korszerűsítéssel érintett lakások aránya a lakótelepeken	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Megújuló energiák felhasználásának növekedése	Megújuló energiák használatának aránya a község teljes energia felhasználásán belül	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Energia megtakarítás mértéke a közintézmények működtetésében	A községi közintézmények energiafogyasztásának csökkenése	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Kerékpárutak hossza	Bel- és külterületén lévő kerékpárutak hossza	km	Polgármesteri Hivatal	Éves
Zöldfelületek nagyságának növekedése	Zöldfelületek aránya a beépített területekhez viszonyítva	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Lakossági elégedettség javulása	Primer felmérés keretében évente kérdőíves felmérés elvégzése a lakosság körében	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
Kulturális rendezvények résztvevőinek száma	Színházi előadások látogatóinak száma + kulturális és ismeretterjesztő rendezvények résztvevőinek száma (cél: növekedés)	fő	Polgármesteri Hivatal	Éves

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Terület-felhasználást érintő beavatkozások:

- A belterülettől észak-keleti irányban
 - 1. Ipari gazdasági területből általános mezőgazdasági terület: 11,58 ha
- A belterület észak-keleti részén
 - 2. falusias lakóterületből ipari gazdasági terület: 5,15 ha
 - 3. Kertes mezőgazdasági területből gazdasági erdő: 0,43 ha
 - 4. Ipari gazdasági területből általános mezőgazdasági terület: 0,28 ha
 - 5. falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület: 2,09 ha
- A belterülettől északra
 - 6. Ipari gazdasági területből általános mezőgazdasági terület: 1,29 ha, 3,33 ha és 0,72 ha
 - 7. Természetközeli területből általános mezőgazdasági terület: 1,44 ha
 - 8. Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület: 15,98 ha
- A belterület északi részén
 - 9. Falusias lakóterületből kertes mezőgazdasági terület: 6,89 ha
 - 10. Különleges rekreációs területből kertes mezőgazdasági terület: 13,08 ha
- A belterülettől keletre, dél-keletre
 - 11. Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület: 6,63 ha, 6,66 ha, 6,75 ha és 1,83 ha.
 - 12. Falusias lakóterületből gazdasági erdő: 2,91 ha
- A belterülettől délre
 - 13. Falusias lakóterületből általános mezőgazdasági terület: 4,39 ha
 - 14. Falusias lakóterületből kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület: 0,96 ha
- A település központi részétől délkeleti irányban
 - 15. Különleges rekreációs területből természetközeli terület: 1,15 ha és 3,57 ha
 - 16. Különleges rekreációs területből ipari gazdasági terület: 1,15 ha
 - 17. Közparkból kertes mezőgazdasági terület: 0,83 ha
- A belterülettől dél-nyugati irányban
 - 18. Különleges beépítésre nem szánt hulladéklerakóból korlátozott mezőgazdasági terület, majd idővel gazdasági erdőterület (rekultiváció szerint): 1,30 ha

Infrastrukturális változások

- Elkerülő úthálózat
 - Az M49-as gyorsforgalmi út: 4,82 km
 - A belterülettől délre, a 471. számú fő út települést elkerülő szakasza: 7,10 km

- Kerékpárutak
 - A 49. sz. főút mentén: 2,49 km

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A kulturális örökség védelmét a 2001. évi LXIV. törvény szabályozza. A törvény hatálya a régészeti örökségre, műemléki értékekre, kulturális javakra terjed ki. A művi értékeket is magába foglaló fejlesztések szabályozási kereteinek meghatározásánál, elsődleges szempont kell, legyen az adott érték védelme mellett a hasznosítására irányuló infrastrukturális beruházás szigorú kereteinek rögzítése egyedi jelleggel. Továbbá a közvetlen környezet illeszkedési elvét is, különös tekintettel lakó és gazdasági területek határvonalánál. A helyi építési szabályzatban a feltétel rendszerét ki kell dolgozni, figyelembe véve a fenntarthatóságot.

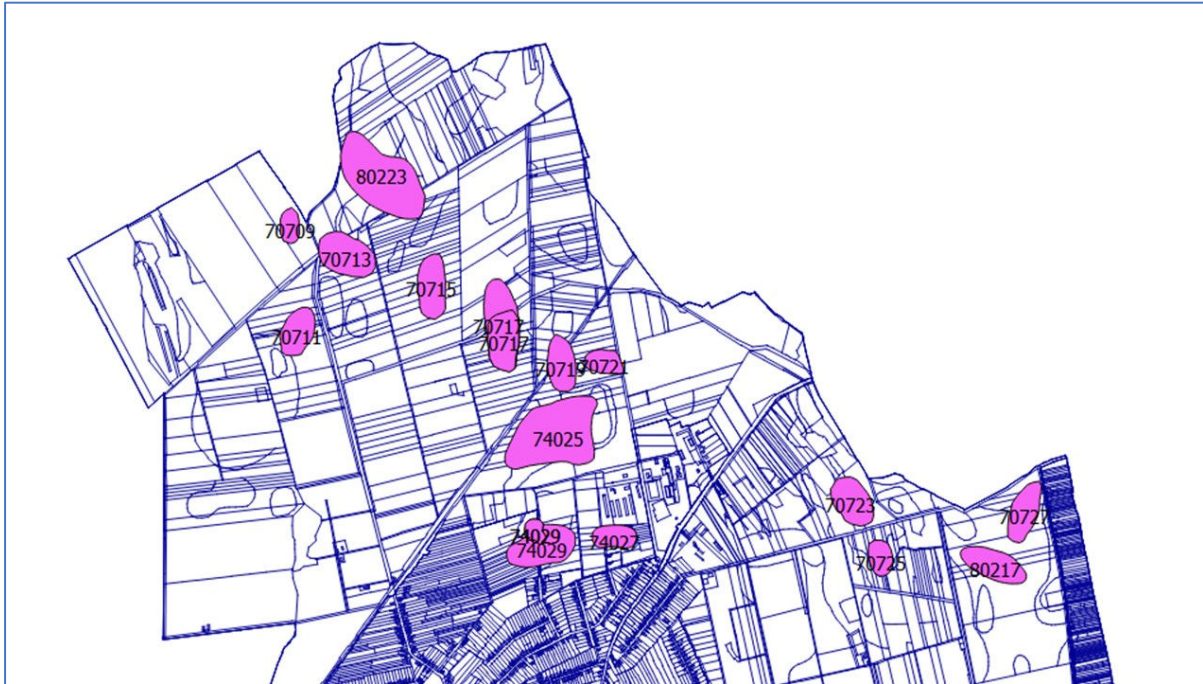
Nyírmeggyes közigazgatási határában található nyilvántartott régészeti lelőhelyek

Azonosító	Név	Helyrajzi szám
36414	Ilosvay tag	0168/5, 0168/3, 0167, 0120/1, 0125
36418	Nyírmeggyes 2.lh.	0182/5, 0182/1, 0167, 0162
35606	Kossuth utca	1141, 1138/2, 1138/3, 719, 1139, 679, 718, 937, 1137, 1140, 1104, 1144/1, 1145/1, 1142, 1146, 380, 625
70709	Jónás-tag	0138/4, 0138/3
70711	Töviskes-Kút	0140/28, 0140/29, 0140/30, 0140/31, 0140/32, 0140/33, 0140/34
70713	Jármí-úti-dűlő	0135, 0134/25, 0134/23, 0134/24, 0134/27, 0134/26, 0136/1, 0136/2, 0134/11
70715	Hosszú-dűlő I.	0134/30, 0134/31, 0134/35, 0134/34, 0134/33, 0134/32, 0134/36, 0134/38, 0134/37
70717	Hosszú-dűlő II.	0129, 0124/34, 0124/33, 0124/37, 0124/36, 0124/35, 0124/38, 0124/40, 0124/39, 0134/9, 0134/8, 0124/41, 0134/5, 0134/6, 0134/7
70719	Fehér-tag I.	0120, 0126/5, 0119/10, 0126/2, 0119/12, 0119/11, 0126/3, 0119/22, 0119/17, 0119/18, 0119/21, 0119/19, 0119/20, 0126/4, 0119/24, 0119/23
70721	Fehér-tag II.	0119/22, 0119/21, 0119/19, 0119/20, 0119/23, 0106/2
70723	Öntözött terület	095/3, 095/2
70725	Bogyós kert	091/14, 091/29, 091/28, 091/30, 091/31, 091/32, 091/33, 091/25
70727	Szentmiklósi-dűlő	069/5, 069/4, 069/3, 069/2, 069/1
74023	Kovácsok kertje	071/17, 071/8, 071/18
74025	Fehér-tag III.	0119/1, 0119/2, 0119/3, 0119/5, 0119/4, 0119/6, 0119/14, 0119/7, 0119/9, 0119/8, 0119/17, 0119/16, 0119/15
74027	Petőfi Tsz-től D-re	0110/10, 0109, 0108/3, 0108/5, 0108/6, 0108/7, 0108/11, 0108/10, 0108/9, 0108/8, 0111/17, 0111/18, 0111/19, 0111/20, 0110/6
74029	Petőfi Tsz-től DNy-ra	243/13, 243/12, 243/16, 243/15, 243/14, 243/3, 243/5, 243/6, 243/4, 243/7, 243/11, 243/9, 243/10, 243/8, 0113/2, 0114, 0111/11, 0111/10, 0111/6, 0111/7, 0111/8, 0111/9, 0111/5, 243/1
79029	Nádas-kert	654, 561, 560, 565/1, 565/3, 566/1, 566/2, 569, 567, 568, 563, 564, 554/1, 554/2, 557/1, 535/1, 545/2, 529, 570, 498/1, 499, 572, 510, 581, 571, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 511, 512/1, 512/2, 514, 515, 516, 517, 518, 545/1, 545/5, 545/4, 548/1, 548/2, 549, 550, 551, 519, 530, 531, 532, 533, 534, 535/2, 536, 537, 538, 539, 540, 541/1, 541/2, 542, 543, 544, 606, 607, 608, 609, 611, 604, 603, 602, 601, 553, 574, 576/1, 573, 580, 552, 576/3, 612/1, 576/2, 557/2, 557/3, 605, 600
79031	Egyház-tag	0160/13, 0160/14, 0160/15, 0160/16, 0160/17, 0160/18, 0160/19, 0160/12

Nyírmeggyes Község Településrendezési Tervéhez
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

80217	Szentmiklósi-dűlő II.	069/10, 069/7, 069/6, 069/5
80223	Papos-hegy	052, 0134/48, 0134/47, 0135, 0136/14, 0134/49, 0134/50, 0136/15, 0136/16
90135	Ilosvay-tag 2.	0168/3, 0168/5, 0167, 0166/3, 0166/4

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Nyírmeggyes északi határán

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Nyírmeggyes déli határán

Nyírmeggyes közigazgatási határában húzódó régészeti érdekű területek

Rákóczi utca – Petőfi utca kereszteződése – a középkori eredetű református templom környezete

Az okleveles adatokból ismerjük, hogy a középkori Meggyes is egyházas hely volt, azonban a falu pontos elhelyezkedését, kiterjedését nem ismerjük, annak elhelyezkedésére a középkori eredetű református templom elhelyezkedése utal. A település középkori központjában a templom állt. A középkori településhez tartozó épületek, régészeti jelenségek a templom körül húzódtak. A belterületen végzett régészeti kutatások hiányában a középkori település pontos kiterjedésének megrajzolását nem tudjuk elvégezni.

A középkori település maradványait a belterületen modern építési törmelék borítja, amelynek vastagságát régészeti kutatás hiányában nem ismerjük, azonban azt valószínűsíthetjük, hogy egy-egy építkezés pinceszintjén már lehet számítani késő középkori-kora újkori településmaradványok előkerülésére. A fentieknek megfelelően a Rákóczi utca – Petőfi utca kereszteződésénél, a mélyebb alapozási síkkal rendelkező építkezések esetén különös gonddal kell eljárni. Az építkezések földmunkáihoz pedig javasolt a régészeti felügyelet megrendelése.

A falu mai határába több középkori birtok olvadt be.

Cserepes(mező)

A helynév a magyar cserepes melléknévből keletkezett. Tövisi Lőrinc fia István Meggyes és Tárkány birtokai 1337-es határjárásánál egy határjel Radalf birtok felől a Cserepesmező közelébe esik, itt végződik Tárkány és Hodász határa. 1340-ben Meggyessel volt határos. A Tövisiek 1392-ben eladják a Balogsemjén nembeli Kállóiaknak és a Káta nembeli Csaholyiaknak. 1478-ban mint Hodászhoz tartozó pusztá szerepel.

Bedetelki

A helynév valószínű, hogy a latin Benedictus rövid magyar alakját rejti. Jármí, Mátészalka és Nyírmeggyes határszögletében keresendő.

Radalf

A helynév pusztá személynévből keletkezett magyar névadással. A település névadója a Bereg megyei Macsoláról származó Rudolf, akinek leszármazottait felváltva nevezik Macsolainak és Radalfinak. A település 1272-ben Hetény határjárásakor tűnik fel, mint annak szomszédja. Máté határjárásakor az innen Kocsordra vezető közutat említik. Máté határa egy ponton Csaholymonostorával és Radalffal, egy másik ponton pedig Radalffal és Szalkával szögelt össze. 1360-ban Radalfi István szerint a faluban 13 portát lehetett adóztatni. 1413-ban a falu Szent András tiszteletére emelt templomát említik. 1358-ban Hodász és Radalf közös határát megjárják, ekkor említik a Hodász és Radalfon át Kocsordra vezető nagy utat és Radalf és Csaholy közös határjelét, Gebéről út vezetett ide.

Pesty Frigyes 1864-es helynévgyűjtésében szerepel „Ladatz nevű pusztá – mely a Nyír Megyesi határhoz olvadt a régi Szalkai út mellett fekszik ... és csak régi öregek szájából hallottak róla a mostaniak, azt adván elő, hogy ott most is cserép és téglá darabok találhatók”.

Tövissed

A helynév a magyar tövis főnév birtokos személyragos és –d képzős származéka, jelentése „tövissel benőtt hely”. A település 1324-ben tűnik fel. A Tövisi – Tövissedi család valószínűleg a Csák nemzetségi Darai-Dombói család oldalága. 1340-ben Tövisi Lőrinc fia István Meggyes birtokát három részre osztják. Tövissed Meggyestől kissé északnyugatra húzódhatott, amelynek helyét Tövisskes kút helynév jelölheti. Pesty Frigyes 1864-es helynévgyűjtésében az szerepel, hogy „régén itt feküdt a község, de a tatárok elpusztították. Temető nyomait találták meg itt”.

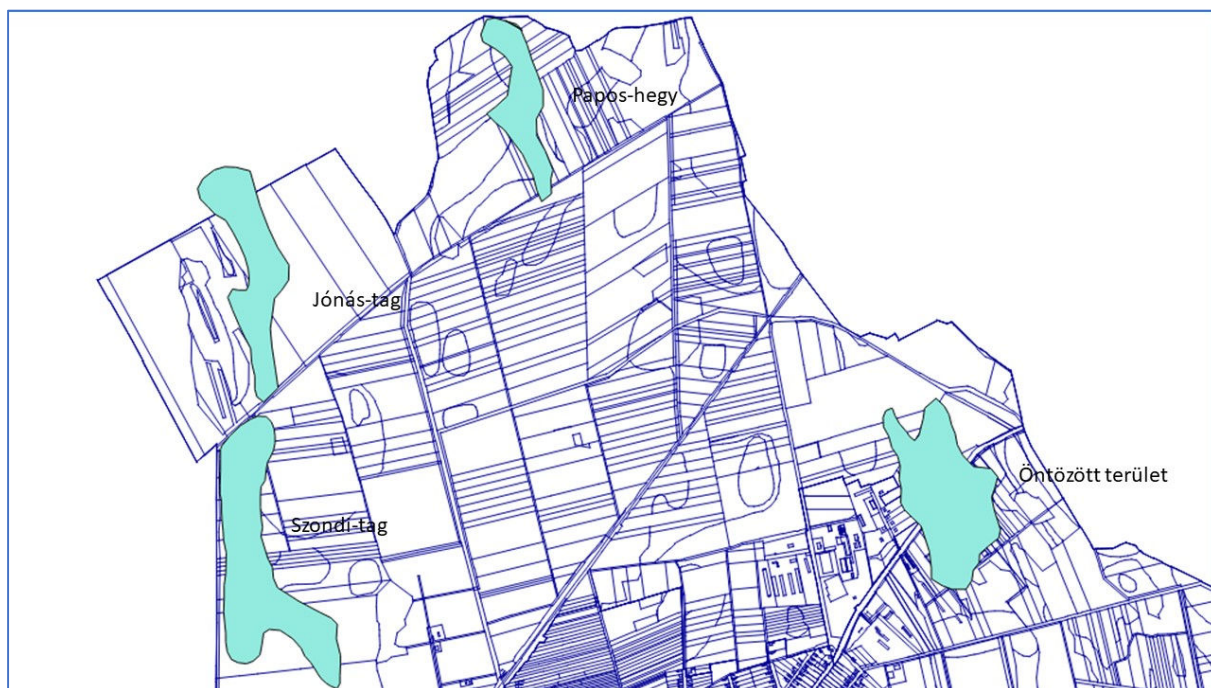
Túzokos

A helynév a magyar tűzok –s képzős alakja. Túzokosmező 1340-ben Meggyes birtokkal volt határos, a végében Gebe faluból Radalfra tartó út húzódik. Tövissedi Jakab deák 1392-ben itteni birtokát eladja a Kállóiaknak és a Csaholyiaknak. 1429-ben Zsigmond király megerősíti a Csaholyiakat itteni birtokaiban. A községtől délnyugatra húzódó Túzokos-dűlő utalhat a falu helyére.

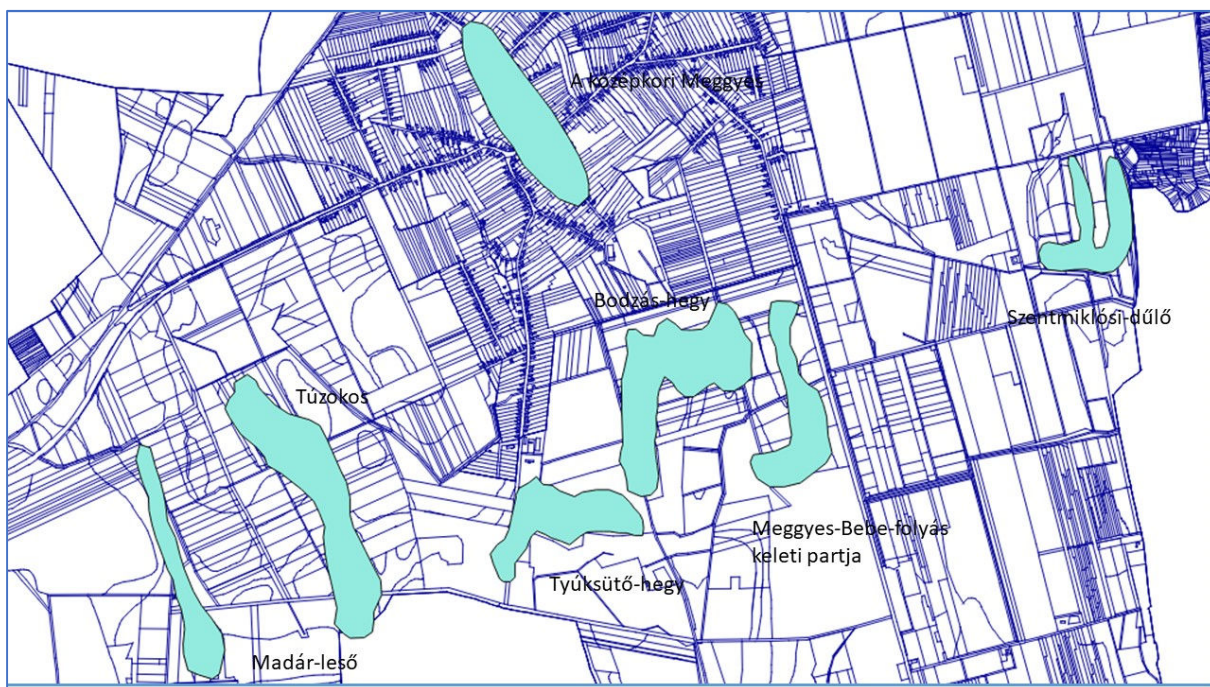
A csak okleveles adatok alapján ismert középkori települések pontos elhelyezkedését, kiterjedését nem ismerjük, annak elhelyezkedésére az újkori névanyagban fennmaradt helynevek elhelyezkedése utal. Szisztematikus régészeti kutatások hiányában a középkori települések pontos kiterjedésének megajzolását nem tudjuk elvégezni.

Nyírmeggyes határában további régészeti érdekű területeket találunk az egykori szikes tavak, mocsarak, lápok magas partjain. Az egykori tavak, mocsarak, lápok vízmentes magaspártja régészeti érdekű területnek minősül, ahol a kulturális örökség védelméről szóló törvény értelmében régészeti leletek előkerülésére kell számítani.

Régészeti érdekű területek Nyírmeggyes északi határában

Régészeti érdekű területek Nyírmeggyes déli határában

Műemlék, műemlékegyüttes

Református templom: műemléki törzsszám: 6109; hrsz: 1141, Rákóczi utca

A műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Nyírmeggyes közigazgatási határában a műemlékvédelem sajátos tárgyai közé sorolt történeti kert, temető és temetkezési hely nem található.

Műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

Nyírmeggyes területén műemléki terület, történeti táj, műemléki jelentőségű terület nem került kijelölésre. Az országos műemléki védelem alatt álló épületek esetén a védelemhez kapcsolódóan, külön jogszabályban nem jelöltek ki műemléki környezetet. Ennek megfelelően a református templom műemléki környezetének megrajzolásakor a kulturális örökség védelméről szóló 2001. LXIV. törvény rendelkezései az irányadóak. A református templom exlege műemléki környezete 1104, 1138/2, 1138/3, 1139, 1142, 1144/1, 625, 679, 719, 937 helyrajzi számú ingatlanokat fed le.

Helyi védelem

Nyírmeggyes Község Önkormányzat Képviselő-testületének A településképp védelméről szóló 22/2017. (XI. 30.) önkormányzati rendelet melléklete az alábbi építészeti örökségi elemeket jelöli meg helyi védelem alatt álló értékeknek:

- Szentháromság római katolikus templom 626/1 hrsz, Petőfi Sándor utca 4.
- Baptista imaház 723 hrsz, Dózsa György utca 2.
- Önkormányzati Óvoda 18 hrsz, Rákóczi Ferenc utca 33.

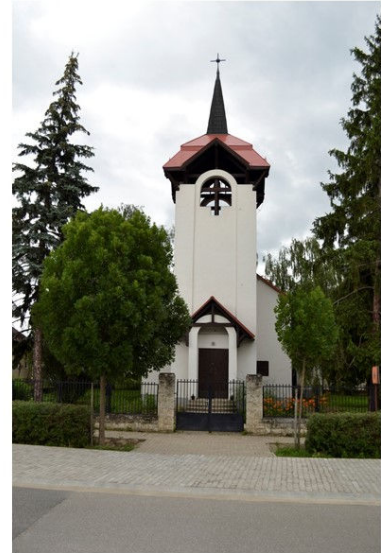
Helyi védelem alatt álló épületek:

- Római katolikus templom
- Baptista imaház
- Óvoda

Helyi védelem alatt álló épületek

1. Római katolikus templom
2. Baptista imaház
3. Óvoda

1.

2.

3.

Területi érték

- Bajcsy-Zsilinszky utca – Rákóczi Ferenc utca által határolt terület orsós utcaserkezete

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek

Az önkormányzat elsődlegesen a jogszabályokban meghatározott és előírt eszközökkel segíti a településfejlesztést, így mindenekelőtt ide sorolhatók a tervezett fejlesztések megvalósításának jogi (és részben fizikai, illetve pénzügyi) lehetőségét megteremtő helyi jogszabályok, a képviselőtestület által hozott rendeletek, határozatok. Ezeket egészítik ki a jogszabályi kötelezettséget nem feltétlenül jelentő koncepciók, stratégiák, amelyek a társadalmi, gazdasági élet egy-egy részterületének fejlesztési irányait határozzák meg. E körben a koncepció szempontjából legfontosabb helyi jogszabályok közül az alábbiak emelhetők ki:

- önkormányzati rendelet a településrendezési eszközökről,
- településkép védelmi rendelet (TVR) és települési arculati kézikönyv (TAK),
- önkormányzati rendeletek a gazdálkodást biztosító adó és egyéb önkormányzati bevételekről
- a pályázatokkal és azok megvalósításához kapcsolódó önkormányzati rendeletek, határozatok
- önkormányzati rendelet az egyes évek költségvetésekről
- önkormányzati rendelet a képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról
- az önkormányzat környezet és természetvédelemmel kapcsolatos rendeletei
- önkormányzati rendelet a helyi jelentőségű védett természeti területek védettségének fenntartásáról

A gazdaságfejlesztési és foglalkoztatás bővítési tervek megvalósítása érdekében elengedhetetlen településmarketing tevékenység. Ennek keretében egyrészt meghatározandó a lehetséges befektetők igénye, elvárásai, másrészt tudatosan javítani szükséges azokat a telepítési tényezőket, amelyek a befektetési döntések alapjául szolgálhatnak. Így a humán képességek, az infrastruktúra és a befektetés barát vállalkozói környezet elemei folyamatosan fejlesztendők. Ezekre alapozva lehet egy sikeres kommunikáció kapcsolatépítés segítségével a befektetések számát és értékét növelni. A településmarketing jelen Koncepcióban beavatkozási területként nevesítésre is került: Helyi gazdaságfejlesztés és foglalkoztatás-ösztönzés a nyírmeggyesi agrár-és élelmiszer-gazdasági potenciál kiaknázásával átfogó cél / „A helyi gazdaság segítése befektetés-ösztönzéssel, településmarketing” (beavatkozási terület).

4.2. A koncepció megvalósításának szervezeti keretei

A koncepció sikere nagymértékben múlik azon, hogy sikerül-e olyan jól működő és hatékony szervezeti megoldásokat kialakítani, ahol a szervezet minden tagja (szervezeti egység és személy) megfelelő kompetenciákkal bír és egyrészt képes a megvalósulás egészének folyamatos kontrolljára, szükség esetén a korrekciós intézkedések meghozatalára. Ennek megfelelően a szervezeti kereteket két szinten, a stratégiai és operatív menedzsment szintjén szükséges létrehozni:

A stratégiai menedzsment szervezet a stratégia egészének megvalósulását követi nyomon, a megvalósult fejlesztések egymásra gyakorolt hatását vizsgálja, a kockázatok elemzését és

értékelését is elvégzi, ellenőrzi és irányítja az operatív szint tevékenységét. A stratégiai menedzsment feladata, hogy vizsgálja azon külső –elsősorban szabályozási-, társadalmi-, gazdasági környezet változásához kötődő- tényezőket, melyek a stratégia megvalósulására hatással vannak. Mindezek figyelembevételével szükség esetén beavatkozási javaslatokat fogalmaz meg, azokról döntéseket hoz. Feladata még a támogató szervezetekkel, stratégia megvalósításában kiemelt jelentőségű partnerekkel történő kapcsolattartás, együttműködés.

Az operatív menedzsment szervezeti egység tagjai az önkormányzat munkatársai és szükség esetén külső megbízottak. Az operatív menedzsment felelős az egyes projekt tevékenységek szakmai, pénzügyi lebonyolításáért, azok megfelelő határidőre történő teljesüléséért. A menedzsment szervezet beszámolókat készít a stratégiai menedzsment szervezetnek illetve a támogatók felé.

A koncepció megvalósításának szervezetét, az önkormányzat mindenkor SZMSZ-ében rögzítettek szerint:

- a község Polgármestere,
- Képviselő-testület
- Képviselő-testület bizottságai
- a törvényességi felügyeletet biztosító Jegyző,
- megbízott külsős szakmai szakértők, adják.

Döntési kompetenciával alapvetően a Képviselő-testület rendelkezik – a testületi döntést megelőző előkészítéseket az önkormányzati előadók illetve külsős szakmai szakértők végzik, a felmerülő kérdést az érintett szaktanárságok tárgyalják meg.

A koncepció **operatív menedzsment szervezete** összekapcsolódik a község önkormányzatának szervezeti rendszerével.

4.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok

Nyírmeggyes esetében jelentős szerepkör nem említhető, alapvetően a szomszédos Kaba valamint a járásszékhely Püspökladány erőterében lévő falu. Jelentős és karakteres helyi ipar a településen nem lelhető fel, sem gazdasági szempontból, sem települési funkciók tekintetében nem bír térszervező erővel a község. A fentiek miatt kiemelten fontosak azok a társulások, melyek segítségével a lakosság számára fontos közszolgáltatások több településre kiterjedően már működtethetők hatékonyan, magasabb szakmai színvonalon, költségtakarékosan, a méretgazdaságossági követelmények szem előtt tartásával.

Másrészt az Európai Unió és Magyarország területfejlesztési irányai is határozottan mozdul el a térségi, várostérségi alapú forráselosztás felé, így Nyírmeggyes számára a településközi kapcsolatok erősítése rendkívül fontos, mellyel együtt a térségi szerepkörét, érdekérvényesítő képességét is növelheti. A felvállalt térségi összefogások és közösen ellátott feladatok hatása területileg jóval erőteljesebb, mint ahogy arra súrlódások nélkül felkészülni lehessen, de szükséges az együttélés, a közös fellépés, térségi logikával és együttműködésben megvalósított érdekérvényesítés, a feladatmegosztás a környező településekkel.

Szükséges tehát, hogy Nyírmeggyes Község együttműködjön a térségi önkormányzatokkal, a funkcionális várostérség szereplőivel. Mind a közigazgatás, önkormányzatok, mind a gazdaság

területén működjön a kooperáció, egymás érdekeinek kölcsönös figyelembe vétele, a sinergiákból adódó lehetőségek kihasználásával. Így javulhat például a térség forrás abszorpciós képessége is.

A megyék, illetve a megyei önkormányzatok területfejlesztési szerepe már törvényi változások nyomán is felértékelődött. Ezen a szinten tehát különös jelentőségű a megfelelő együttműködés és koordináció. A megyei szintű koordinációt a fejlesztési programok, koncepciók véleményezésén, partnerségi egyeztetésén túl a testületi ülések és állandó bizottságok biztosítják.

A járási szintű és térségi szintű együttműködés biztosítását az érintett települési polgármestereinek érdekegyeztető, konzultációs fóruma jelenti, mely a térség számára biztosítja a településközi koordináció mechanizmusát. Az együttműködések kialakulhatnak egyes programok, konkrét fejlesztések mentén is. Az ilyen együttműködésekben résztvevők köre az abban érintett településekre terjed ki, ami nem feltétlenül terjed ki a járás egészére. Ilyen ügyekben a koordináció változatos formái alakíthatók ki, pl. az egyes fejlesztéseknek az érintett településekkel való megismertetése és véleményezése, a vezetői szintű egyeztetések, munkacsoportok és ad-hoc bizottságok működtetése, közös képviselő-testületi ülések és döntések, konzorciumok létrehozása egyes fejlesztések megvalósítására.

4.4. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A koncepció megvalósulását az átfogó cél teljesülése alapján ellenőrizhetjük. A hosszútávú tervezés irányának helyességét azonban közbenső jelzőkkel kell ellenőrizni, erre szolgálnak a hatásindikátorok.

A hatásindikátor az átfogó, hosszú távú célokhoz kapcsolódik. A hatások „mérése” (a koncepció átfogó értékelése) általában összetett elemzést, hatásmechanizmus vizsgálatot, idősorok elemzését igényli.

Értelemszerűen az ehhez kapcsolódó mutatószámok is összetettebbek, komplexebbek lehetnek, s már definiálásuk is speciális szakismeretet igényelhet (pl. a társadalmi szolidaritás erősségének mérése).

A monitoring rendszer tervezésekor kiemelt figyelmet kell fordítani az eredmények nyomon követésére. Az indikátorok, célértékük, legfőképpen teljesülésük szerepe különösen hangsúlyossá válik, így elengedhetetlen, hogy a koncepcióban szerepeltetett indikátorkészlet egyértelmű és hozzáférhető adatokra épüljön, illetve, hogy a vállalások reálisan teljesíthetőek legyenek.

Az indikátorok tervezése kapcsán fontos elem, hogy minden elvárt információt tartalmazzon a koncepció, így az indikátor típusát, az indikátor bázis és célértékét, az indikátor forrását és a mérésének módját, gyakoriságát is. Az indikátorokra vonatkozó általános alapelvek:

1. Az első kritérium az adatok hozzáférhetősége, hiszen ha egy mutató nem hozzáférhető, akkor kvázi használhatatlan, azaz projekt és programszinten sem alkalmazható érdemben. Célszerű volt tehát olyan indikátorokat meghatározni, amelyek a megvalósítás adott szakaszában bizonyosan kimutathatók.
2. Az indikátor legyen megbízható, azaz a valós állapotot tükrözze.

3. Az információ frissessége nagyon fontos minőségi kritérium, azaz egy adott időponthoz kötött indikátornak valóban arra az adott időpontra vonatkozó információt kell mutatnia.
4. A mutatónak relevánsnak kell lennie, azaz a projekt azon jelenségét kell mérnie, ami érdekes a program egésze szempontjából.
5. A jó mutatónak meghatározottnak kell lennie, hogy bárki, akinek használnia kell, megértse, és valóban arra a jelenségre vonatkozzon, amit mérni szeretnénk. A mutató értelme, jelentése, azonos kell, hogy legyen a döntéshozók, a nyilvánosság és a projektmenedzsment számára, pontosan kell tükröznie a mért, vizsgált fogalmat.

A stratégia megvalósulásának átfogóbb értékelésére az eredmény és hatásindikátorok vizsgálatával kerül sor, időközi értékelés keretében. A vizsgálat nemcsak a számszerűsíthető értékek alakulását vizsgálja, hanem kiterjed a kitűzött célok relevanciájának áttekintésére is. Ebben a fázisban a koncepció érdemi áttekintése során korrekciók történhetnek az elért eredmények, illetve az időközben megváltozott külső körülmények hatásainak tükrében. A jövőkép elérése érdekében esetlegesen módosulhatnak a kitűzött (rövid- és középtávú) célok, illetve az indikátorok köre. Ebben az értékelési szakaszban indokolt lehet külső szakértők bevonása is. A hatásindikátorok mérésére hosszabb távon (kb. az 5. évben) kerülhet sor, ezen időpont előrehozható, amennyiben a külső környezetben jelentős változás következik be. Nemcsak a koncepció tervezés során, hanem annak megvalósulásának nyomon követésekor is elengedhetetlen a társadalmi részvétel, így a tervezéskor kialakított partnerségnek a program végrehajtása során történő továbbvitele, feltételeinek biztosítása továbbra is szükséges. Az együttműködés biztosításáért a stratégiai menedzsment szervezet a felelős.

A visszacsatolások során felülvizsgált és a településvezetés által jóváhagyott, legitim dokumentumok közzétételére Nyírmeggyes Község hivatalos honlapján (<https://www.nyirmeggyes.hu/>) kerülhet sor.